

ISSUED BY THE
LIBRARY OF THE
JERUSALEM
MUSEUM
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025



صهیونیست‌ها و جشن‌های ۲۵۰۰ ساله

فصلنامه مطالعات تاریخی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

صهیونیست‌ها و جشن‌های ۲۵۰۰ ساله

۱۷۵

مدخل*

شاه با برگزاری جشنهای ۲۵۰۰ ساله می‌خواست چهره‌ای متفاوت از ایران به جهان نشان دهد؛ و نیز تاریخ و فرهنگ ایران را درآمیخته با مفهوم «شاه» و «شاهنشاهی» بنمایاند. در حقیقت جشن دوهزار و پانصد ساله، نمایی از تاریخ ایران، آنطور که شاه می‌خواست بود. شاه می‌خواست که جهان غرب او را رهبر بی‌منازع کهن سرزمین ایران بداند؛ آنهم رهبری در سطح جهانی، از این رو با دعوت از سران کشورها برای شرکت در جشن دوهزار و پانصد ساله کوشید که با بزرگ‌نمایی، همچون رهبری مرفعی شناخته شود و در صدد بود که با دعوت گسترده خارجی‌ها از همان آغاز کار، این جشن را از صورت ملی بیرون آورد و به آن جنبه بین‌المللی بخشد. از این رو بود که سران کشورهای سلطنتی، جمهوری و کمونیستی، در کنار یکدیگر و شخصیت‌های درجه اول سیاسی، فرهنگی، دانشگاهی و هنری آنها را به موازات یکدیگر دعوت کرد. اما بی‌شک، دیگران و بیش از همه صهیونیست‌ها و برخی دولتهای خارجی از همراهی و شرکت در این جشنها اهدافی دیگر را جستجو می‌کردند که در ادامه به آن پرداخته می‌شود.

ولی برخی بازتاب‌ها و پیامدهای این جشن نشان داد که شاه از ابتدا در این زمینه دچار خودفریبی شده بود. «جیمز بیل» در کتاب عقاب و شیر می‌نویسد: «محمدرضا شاه پهلوی با جشن‌های ۲۵۰۰ ساله، دوره جدیدی را در پادشاهی خود آغاز کرد، دوره جنون انجام کارهای بزرگ، بسیاری از معروف‌ترین و مقتدرترین چهره‌های جهان در تخت جمشید برای ستایش

* به کوشش هادی دل‌آشوب.

کشور شاه و بلکه مهمتر، برای ستودن خود او، به این محل آمده بودند... و شاه احساس رضایت و خرسندی می کرد که میهمانان بر سر این باهم دعوا کنند که چه کسی مجلل ترین اقامتگاه را گرفته، چه کسی محترم ترین مکان را در میزهای ضیافت داشته و چه کسی از هلیکوپتر به جای سفر با لیموزین های مرسدس استفاده کرده است». محمدرضا پهلوی در پاسارگاد خطاب به کوروش سرسلسله پادشاهی هخامنشی چنین گفت: «در این بیست و پنج قرن، کشور تو و کشور من، شاهد سهمگین ترین حوادثی شد که در تاریخ جهان برای ملتی روی داده است... اکنون ما در اینجا آمده ایم تا با سربلندی به تو بگوییم که پس از گذشت بیست و پنج قرن، امروز نیز مانند دوران پرافتخار تو پرچم شاهنشاهی ایران پیروزمندانه در اهتزاز است...» او با این سخنان می خواست دلیلی بر موجودیت خویش بیاورد و با این ادعا که تنها یک الگوی ثابت و طولانی برای شکل حکومت در ایران وجود دارد، برای همیشه در اذهان عمومی این نکته را جا بیندازد که حکومت در ایران مساوی با شاهنشاهی است.

مشارکتهای خارجی در برگزاری جشنها

تعداد کمیته‌هایی که تا سال ۱۳۵۰ در ۴۶ کشور جهان برای برگزاری جشن شاهنشاهی ایران تشکیل شد به پنجاه رسید. این کمیته‌ها در ۱۶ مملکت سلطنتی و ۳۰ کشور جمهوری و از آن جمله هفت کشور جمهوری کمونیستی تشکیل شده بود. طرح تشکیل کمیته‌های خارجی به سرپرستی عالی رؤسای کشورها برای شرکت ممالک مختلف جهان در این جشنها و با شرکت بزرگترین شخصیتها، در زمان ریاست شجاع‌الدین شفا داده شد و به اجرا درآمد. اولین کمیته که بعد از آن، سرمشق سایر کمیته‌ها گردید، سال ۱۹۶۰م در پاریس ایجاد شد.

برنامه‌هایی که در کشورهای مختلف جهان برای شرکت در این بزرگداشت تهیه شد تقریباً در همه جا شبیه هم و به شکل زیر بود:

- تشکیل ۱۴۳ نمایشگاه آثار هنری و کتابها و اسناد خطی فارسی.
- برگزاری بیش از ۳۲۶ کنگره، سمپوزیم، میزگرد علمی، سمینار و کنفرانس با شرکت بیش از یک هزار آکادمیسین، محقق و استاد دانشگاه.
- چاپ ۱۳۱ کتاب و نشریه مخصوص درباره تاریخ و تمدن و فرهنگ ایران با همکاری علمی چهارصد دانشمند و ایرانشناس.
- اجرای ۳۷ برنامه هنری (سمفونی‌های مخصوص بر اساس اشعار فارسی، تئاتر، بزم شهر، شب‌های ایرانی، فولکور ایرانی)
- برنامه رادیویی و تلویزیونی مخصوص فرهنگ و تمدن ایران باستان و ایران امروز در کشورهای که در آنها کمیته‌های برگزاری آن جشن مشغول به کار بودند.
- انتشار تمبرهای دو هزار و پانصدمین سال شاهنشاهی در ایران از طرف بسیاری کشورها.

- نامگذاری میدان‌ها، پارک‌ها و خیابانهای متعدد و نیز نصب ستون‌های گوناگون در پایتخت‌ها و شهرهای مهم جهان به نامهای بزرگان تاریخ ایران.
- برگزاری «هفته ایران» یا «ماه ایران» در بسیاری از فروشگاه‌های بزرگ اروپایی با غرفه‌های مخصوص آثار هنرهای دستی و مصنوعات ایرانی و غذاها و موسیقی ایرانی.
- طرح تدوین و انتشار یک دایرةالمعارف از پژوهش‌های انجام گرفته روی کتیبه‌های هخامنشی، که اتحادیه بین‌المللی دانشگاه‌های جهان (IAU) آن را ارائه کرد.
- مراسم ویژه مذهبی در چند هزار کلیسای جهان وابسته به شورای جهانی کلیسا در روز یکشنبه ۲۵ مهر ۱۳۵۰ برای تجلیل از خاطره کوروش.
- جلسات ویژه در ۱۲۷ کمیسیون ملی یونسکو در سراسر جهان برای تجلیل از فرهنگ ایران^۱ قابل ذکر است که بسیاری از این مؤسسات و کمیته‌ها و سازمانهای فرهنگی برای تألیف و نشر آثار در خارج از ایران ایجاد شده بودند.^۲
- در ادامه به بررسی نقش بعضی از کشورها می‌پردازیم که کوشش‌های زیادی چه در ایران و چه در کشور خود در ارتباط با این جشنها داشتند.

صهیونیست‌ها

در حالی که سران کشورهای اسلامی با سردی و تمسخر به برگزاری این جشنها نگاه می‌کردند، ولی صهیونیستها توجه خاصی به آن داشتند.

در سال ۱۹۶۱م/اسرائیلی‌ها تصمیم گرفتند تا به یادبود رهایی یهودیان از اسارت در بابل باستان، کنگره‌ای با حضور تاریخ‌نویسان برگزار نمایند،^۳ که از تاریخ‌شناسان ایرانی نیز برای شرکت در این اجلاس دعوت شده بود، مشاور فرهنگی شاه که از جاه‌طلبی وی مطلع بود این نظریه را به شاه داد: «... به جای اینکه بگذاریم اسرائیلی‌ها این بزرگداشت را منحصر به آزادی یهودی‌ها از بابل نمایند؛ چرا هدف این جشن را تأکید بر ارزش‌های والای کوروش کبیر، شاه هخامنشی قرار ندهیم و به سلطنت رسیدن او را به عنوان یکی از زمان‌های پر عظمت عهد عتیق جلوه ندهیم تا به این ترتیب نشان دهیم که سلطنت در ایران منشأ اصیل و تاریخی دارد؟». این پیشنهاد به نظر شاه جالب آمد خصوصاً که پنداشت این کار تأییدی بر ستم‌های گذشته‌اش در حق مخالفان خواهد بود و می‌تواند بی‌توجه به هر مدعایی و با اشاره به اینکه سلطنت، پیشینه تاریخی کهنی دارد، حکومتش را مشروع جلوه دهد و نیز برای پاسخ به سئوالهایی که پیرامون دموکراسی و حقوق بشر در ایران می‌شد، به حمایت کوروش کبیر از اقلیت‌ها و اولین اعلامیه حقوق بشر او اشاره نماید. و با این نگاه بود که تصمیم گرفته شد از اسرائیلی‌ها نیز در این جشنها استفاده شود.^۴

این جشنها پیوندی محکم با آرمانها و اهداف صهیونیستی داشت. محافل صهیونیستی و یهودی نیز در این مورد اعترافات جالب داشتند. لطف‌الله حی یکی از سران انجمن کلیمیان تهران و نماینده مجلس شورای ملی و عضو برجسته تشکیلات صهیونیسم در این باره می‌نویسد: «این جشنها در حقیقت اولین یادبود اعلامیه حقوق بشر در بیست و پنج قرن قبل است. همان اعلامیه که به فرمان کوروش کبیر شاهنشاه بزرگ ایران در آزادی ملت یهود از اسارت بابل و آزادی خانه خدا و معبد دوم اورشلیم صادر شد... فی‌الواقع جشنهای سال آینده برای یهودیان ایران جشن دو هزار و پانصد ساله تاریخ ما (یهودیان) در ایران است و از این حقایق مهمتر آنکه این جشنها در عهد سلطنت پرافتخار پدر تاجدار و انسان بزرگتر ما شاهنشاه آریامهر که به حق نزد یهودیان جهان کوروش ثانی لقب گرفته است انجام می‌گیرد»^۵.

اسرائیلی‌ها مبنای تبلیغات خود را در ایران بر زنده نگه داشتن نام کوروش متمرکز کرده و دستگاه رژیم شاه نیز هدف برگزاری جشنها را زنده کردن افتخارات ایران دانسته بود که مبدأ اصلی آن کوروش است. پس وجه مشترک رژیم ایران و اسرائیل در زنده نگه داشتن نام و یاد کوروش تعریف شد و هر دو رژیم از آن به عنوان وسیله‌ای برای مبارزه با فرهنگ اسلامی استفاده می‌کردند. بر همین اساس در اجلاسیه کنگره بین‌المللی یهود که از دهم تا بیستم مرداد ۱۳۳۸ (دوم تا دوازدهم اوت) در شهر استکهلم برگزار شد، در پی گزارش هیأت نمایندگی یهودیان ایران قطعنامه ذیل در جلسه ۱۹ مرداد این کنگره به اتفاق آرا به تصویب رسید:

«مجمع عمومی کنگره جهانی یهود توسط هیأت نمایندگی یهودیان ایران در کنگره اطلاع یافت که اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران و دولت آن کشور مقرر داشته‌اند مراسم یادبود دو هزار و پانصدمین سال تأسیس شاهنشاهی ایران به دست کوروش کبیر، برگزار گردد. شورای اجراییه خود را مأمور می‌کند که به نوبه خود این یادبود بزرگ را در زمینه بین‌المللی آن مورد تجلیل قرار دهد و از تمام سازمانها و جوامع یهودیان در سراسر جهان خواستار است که طی باشکوه‌ترین مراسم، حق‌شناسی خود را نسبت بخاطره این قهرمان بزرگ تاریخ که در کتاب آسمانی تورات از بزرگواری او نسبت به ملت یهود سخن رفته است ابراز دارند. مجمع عمومی کنگره بین‌المللی یهود از این فرصت استفاده کرده و به مناسبت برگزاری این یادبود تاریخی صمیمانه تبریکات خود را به اعلیحضرت همایون شاهنشاه و به ملت ایران تقدیم می‌دارد»^۶.

پس از صدور این قطعنامه، از طرف کمیته اجرایی کنگره یهود، مفاد آن به سازمانهای یهودی در ۵۸ کشور جهان رسماً اطلاع داده شد و مجمع عمومی کنگره از این طرح استقبال کرد و برای به انجام رساندن آن اقداماتی را به شرح زیر تدارک دید:^۷

- تشکیل کنفرانس‌هایی در کشورهای مختلف جهان به مناسبت برگزاری یادبود جشنهای دو

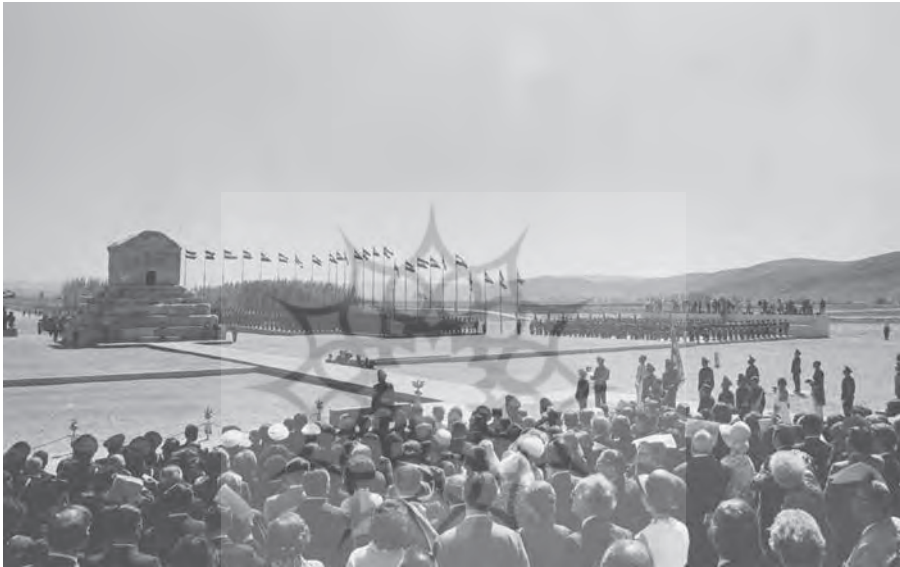
هزار و پانصد ساله.

- تدوین تاریخ کوروش بر اساس منابع و مآخذ تورات.
- نامگذاری دو جنگل مصنوعی به نام کوروش کبیر و محمدرضا شاه.^۸ (دانستنی است که نامیدن جنگل به اسم افراد، بزرگترین علامت احترام در اسرائیل است).
- تدوین برنامه ویژه‌ای برای تدریس در مدارس.
- نامگذاری خیابان‌ها و میدان‌ها و مؤسسات اجتماعی در پایتخت‌ها و شهرهای مختلف جهان به نام کوروش^۹

در روز ۱۵ آبان ۱۳۳۹ کنفرانس رهبران یهود در سالن بزرگ هتل دورون ژنو تشکیل گردید. در این کنفرانس نیز به تفصیل درباره جشنهای دو هزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران و نقش کوروش کبیر در حیات تاریخی و ملی یهود گفتگو شد و پیرو قعطنامه گذشته مجدداً به جوامع یهودیان جهان توصیه گردید که در هر نقطه عالم که باشند خود را برای باشکوه برگزار کردن این یادبود بزرگ ایران که در تاریخ یهود مقام بسیار مهمی دارد آماده کنند.^{۱۰}

بیشترین نقش این دولت، حمایت شدید و استفاده از کارشناسان اسرائیلی و نظرات آنان در مورد برگزاری این جشنها بود. شاه با برگزاری این جشنها می‌خواست مروت و دوستی خود با قوم یهود را به مقامات اسرائیلی اعلام کند و به این طریق از حمایت آنان برخوردار شود. دولت صهیونیستی در طول برگزاری جشن کمک زیادی به شاه کرد، شهردار اورشلیم پس از برگزاری این جشن گفت: پیشنهاد اولیه و اصلی برای برگزاری جشنهای دو هزار و پانصد ساله را او در اختیار اسدالله علم قرار داده است. روزنامه‌ها آرتص چاپ اسرائیل نیز نوشت که فکر برگزاری جشن را کارشناسان اسرائیلی داده‌اند و برای نخستین بار فکر برگزاری جشن را به مناسبت گذشت دو هزار و پانصد سال از تأسیس شاهنشاهی مطرح کرده‌اند. یکی از هدفهای این جشنها، به ویژه، اسلام‌زدایی در ایران بود.^{۱۱} البته باید گفت این ادعا مدارک انکارناپذیری داشت، همانگونه که قبلاً اشاره شد تدی لوک مدیرکل دستگاه نخست‌وزیری و رئیس اتحادیه توریستی دولت اسرائیل به ریاست هیأت اسرائیلی برنامه‌ریزی برای جشنها برگزیده شد؛ وی به همراه دو نفر دیگر به دعوت اسدالله علم نخست‌وزیر، روز ۴ مرداد ۱۳۴۱ به تهران سفر کردند و پس از ده روز توقف در ایران و چند بار ملاقات و مذاکره با علم روز چهاردهم مرداد به اسرائیل بازگشتند. در این سفر کولک با گرداندگان جشن‌های دو هزار و پانصد ساله نیز همکاری داشت^{۱۲} در مورد علت توجه اسرائیلی‌ها به برگزاری این جشنها باید گفت دولت یهود بقا و موجودیت خود را مدیون اقدامات کوروش و دیگر پادشاهان هخامنشی می‌داند چون طبق روایت دینی شان کوروش پس از فتح بابل به یهودیان اجازه داد که آیین و مذهب خود را داشته باشند و آنان را به وطن خود بازگرداند

و دیگر پادشاهان هخامنشی نیز کم و بیش به یهودیان عنایتی داشتند. اسحاق رابین در سال ۱۳۵۷ در «خانه کوروش»^{۱۳} و خطاب به جمع ایرانیان یهودی الاصل، پس از تشریح نقش ایران باستان در اشاعه تمدن و فرهنگ، به سهم والای کوروش در بازگرداندن یهودیان به فلسطین اشاره نمود و گفت: «لقب بنیانگذار اصلی صهیونیسم که به غلط به هر تزل اطلاق می گردد در حقیقت براننده کوروش است که برای نخستین بار اجتماع یهودیان را در ارض



سخنرانی محمدرضا پهلوی در مقابل مقبره کوروش

مقدس ممکن ساخت و از این رهگذر تمامی یهودیان را رهین منت خود ساخت»^{۱۴} بن گورین در سال ۱۳۴۰ در تجلیل از کوروش یادآور شد که «هیچ کس از فرمانروایان غیریهود به اندازه کوروش به جامعه یهود خدمت نکرده است و او بود که دستور داد تا اورشلیم را بسازند، پادشاهان هخامنشی در طول تاریخ، خدمات زیادی به دولت یهود کردند و ما توسط دشمنان اورشلیم اخراج شدیم و فقط توسط این شاهان بازگردانده شدیم و امروز که جشنی به خاطر کوروش بزرگ برگزار شده است باید همه یهودیان تمام تلاش خود را در بزرگداشت او انجام دهند»^{۱۵}

صهیونیست‌ها، دوست داشتند برای کوروش که او را نجات دهنده خود می‌دانند، مراسم بزرگداشتی در سطح جهان و با سر و صدا و تبلیغات زیاد برپا کنند، ولی هرگز تمایل نداشتند

که هزینه مالی سنگین چنین مراسمی را پرداخت نمایند. آنان ترجیح دادند که عامل خود و عامل استکبار غرب، یعنی محمدرضا شاه را به این کار تشویق نمایند تا این که نه تنها از جیب خود چیزی خرج نکنند، بلکه با فرستادن کارشناسان و مهندسان خود برای آماده‌سازی مقدمات جشنهای مذکور، از بخشش‌های مالی دولت ایران نیز بهره‌ای حاصل کنند.

مقرر شده بود تا یهودیان ساکن در ایران نیز همگام با بقیه مردم ایران و یهودیان جهان در بزرگداشت این جشن‌ها اقدامات زیادی برای ساخت مدارس و چراغانی شهرها انجام دهند اما به خاطر ناراضی بودن مردم، این اقدامات نتیجه بخش نبود، زیرا مقرر شده بود که به مناسب جشن‌های دو هزار و پانصد ساله، یک هزار برگ بلیط به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شود تا با آن برای ساخت ۱۰ مدرسه اقدام شود که در این مورد کلیمیان و یهودیان تهران همکاری لازم را نکردند^{۱۶} و یا در شیراز به خاطر استقبال نکردن مردم و یهودیان، به زور از صندوق خیریه کلیمیان مبلغی را گرفتند.^{۱۷}

البته اینها فقط بخشی از دلایل علاقه صهیونیستها به برگزاری مراسم بزرگداشت کوروش بود. بخش دیگر این دلایل با منافع و مقتضیات آن زمان صهیونیستها ارتباط داشت. توضیح آن که صهیونیستها دوست داشتند رابطه کورش با یهودیان را همچون سرمشقی برای رابطه خویش با رژیم شاه و مردم ایران مطرح و چنین وانمود نمایند که مردم ایران از روزگار کهن با صهیونیستها و یهودیان پیوند مستحکم و دیرینه‌ای داشته‌اند و اساساً باید نوع رابطه مردم ایران با صهیونیستها، با نوع رابطه اعراب و دیگر مسلمانان با صهیونیستها، تفاوتی آشکار داشته باشد و در این زمینه، هر دو ملت ایران و یهود باید این سابقه تاریخی را زنده بدارند. صهیونیستها می‌پنداشتند که با برپایی جشن بیست و پنجمین سده پادشاهی ایران در راه زنده کردن تمدن و فرهنگ ایران باستان، و با دامن زدن به خوی نژادی و زدودن فرهنگ اسلامی، بیشترین بهره‌برداری‌ها را می‌کنند و به گفته شاه، رنسانسی پدید می‌آورند. صهیونیستها گمان می‌کردند که با برگزاری مراسم جهانی برای کورش و ایجاد موج گسترده تبلیغاتی درباره این موضوع به اهداف زیر دست می‌یابند:

- ۱- با تبلیغ درباره رابطه کورش با یهودیان، ذهنیت مردم ایران به سوی همدلی با صهیونیستها سوق داده شود.

۲- برای پیوند رژیم شاه با صهیونیستها پشتوانه‌ای تاریخی بدست می‌آید.

۳- ذهنیت مردم ایران به سوی جدایی از اعراب و دیگر مسلمانان و یگانگی و همسویی با صهیونیستها، جهت‌دهی می‌شود.

۴- یافته‌های خاورشناسان یهودی و صهیونیست درباره پیوند آریایی‌ها با یهودی‌ها از میان کتابهای به اصطلاح تاریخی بیرون می‌آید در بین مردم منتشر می‌گردد.

خلاصه آن که صهیونیست‌ها می‌خواستند با برگزاری مراسم یادبود برای کوروش، فرصت تبلیغی گسترده و مناسبی پیدا کنند تا نه تنها همسویی و اتحاد رژیم شاه با صهیونیست‌ها را توجیه تاریخی نمایند، بلکه اساساً چنین القا کنند که باید همه مردم ایران در ارتباط با رژیم صهیونیستی، روشی جدای از روش اعراب داشته باشند، اما به رغم همه این تلاش‌های صهیونیست‌ها، نماینده‌ای از آنان در این جشن‌ها حضور نیافت. در سندی که نامه وزارت امور خارجه به محمود ملایری سفیر ایران در دمشق است آمده که «... در مورد شرکت دولت اسرائیل بطوریکه که خاطر شریف اطلاع دارد دولت نامبرده از طرف دولت شاهنشاهی به رسمیت شناخته نشده است لذا دعوتی برای شرکت در مراسم جشن از آن دولت بعمل نخواهد آمد»^{۱۸} اما این علت واقعی حضور نیافتن اسرائیل در این جشن‌ها نبود زیرا دولت شاه جزو اولین دولت‌هایی بود که رژیم متجاوز و تازه تأسیس اسرائیل را به رسمیت شناخت، ماجرا آن بود که در این زمان، نخست‌وزیر پاکستان، امیر عبدالله نایب‌السلطنه عراق و ملک عبدالله پادشاه اردن پی در پی در بهار و تابستان ۱۳۲۸ به ایران آمدند و مقامات ایرانی را به لزوم همکاری با اعراب و پیوستن به سازمان دفاعی خاورمیانه تشویق نمودند و دولت ایران نیز کم‌کم وانمود کرد که در روابط خود با اسرائیل (البته در سطح سیاسی و با تأیید انگلیس و آمریکا)، تجدیدنظر کرده است.^{۱۹} از این رو به رسمیت نشناختن دولت اسرائیل نمی‌توانست علت دعوت نکردن از این دولت برای شرکت در آن جشن‌ها باشد، علت اصلی این بود که کشورهای عربی می‌خواستند قبل از آنکه به دعوت ایران برای حضور در جشن‌های ۲۵۰۰ ساله پاسخ مثبت دهند، ابتدا آگاهی یابند که آیا اسرائیل هم در این جشن شرکت خواهد کرد؟ محمد ملایری - سفیر ایران در دمشق - با نامه‌ای به وزارت خارجه این سؤال را مطرح می‌کند و یافی رئیس اداره امور عربی وزارت خارجه ایران پاسخ می‌دهد: «... چون به طوری که استحضار دارند، دول عربی در مورد اسرائیل حساسیت فوق‌العاده شدید دارند و از حضور در هر مجمع یا محفلی که اسرائیل شرکت کند امتناع می‌نمایند و اشخاص واقع‌بین آنها هم از بیم اتهام به عدم هماهنگی با ملل عرب جرأت ابراز عقیده‌ای برخلاف این ندارند. پرسش پاسخ مزبور دارای اهمیت خاصی است که نتایج مهمی بر آن مترتب می‌گردد و عقیده دارم که موضوع دقیقاً مورد مطالعه [قرار گیرد] و تصمیم قاطع و روشنی اتخاذ گردد تا در موقع برگزاری جشن‌ها جریانات غیرمنتظره‌ای رخ ندهد...»^{۲۰} شاه نیز به دلیل نیازش به حضور کشورهای عربی ترجیح داد از اسرائیل دعوت نکند؛ زیرا در صورت حضور اسرائیل، احتمال تحریم جشن‌ها از سوی کشورهای عربی داده می‌شد. بنابراین شاه مایل نبود که با نیامدن سران عرب به تهران، جشن‌های رؤیایی‌اش با چالش‌های وسیع مواجه شود. نکته قابل توجه در این موضوع، واکنش شدید مطبوعات اسرائیل در برابر

دعوت نشدن اسرائیل به این جشن‌ها بود؛ چنان‌که شاه را فردی بیرحم خواندند و از کوروش به عنوان کسی یاد کردند که مدیون یهودی‌هاست. ماجرا در کتاب ایران و تحولات فلسطین چنین روایت شده است:

وقتی در سال ۱۳۵۰ جشن‌های ۲۵۰۰ ساله برگزار شد و کسی از اسرائیل جهت شرکت در این جشن‌ها دعوت نشد، واکنش‌های منفی در مطبوعات اسرائیل به وجود آمد و با اشاره به اینکه طراح اصلی این جشن‌ها و ایده‌دهنده این برنامه اسرائیلی‌ها بودند، از شاه و ولخرجی‌های او انتقاد کردند، میشل سالومون در هآرتص نوشت: «این تمایل به بزرگی بر اثر تحقیرهایی که در جوانی شاه به وی وارد آمده، قوت گرفته بوده است...». سپس با اشاره به نحوه به حکومت رسیدن وی و مداخلات آمریکاییها، انگلیسی‌ها و روس‌ها می‌نویسد: «از آن تاریخ، شاه علاوه بر سلطنت، حکومت کرد. بدین ترتیب شاه ایران به یک فرماندار پرکار و بی‌رحم تبدیل شد. جشنهای تخت‌جمشید برای ارائه این موفقیت تشکیل شده بود.»

میسیل سالومون همچنین در هآرتص مورخ ۱۳۵۰/۸/۲۱ می‌نویسد:

«اغلب خبرنگاران و دیپلمات‌هایی که در جشن‌های تخت‌جمشید شرکت داشتند، از شرکت نکردن اسرائیل در آن اظهار تعجب می‌کردند؛ زیرا هر چه باشد نام کوروش بیشتر به خاطر کتاب مقدس و اعلامیه‌ای که به نفع یهودیان صادر کرد، مشهور شده...»^{۲۱}

درباره اقدامات و برنامه‌های صهیونیست‌ها و یهودیان وابسته به رژیم پهلوی برای جشن‌های دوهزارو پانصد ساله در مجموعه چهار جلدی بزم اهریمن (جشن‌های دوهزارو پانصد ساله شاهنشاهی به روایت اسناد ساواک و دربار) اسنادی آمده که به خوبی بیانگر اهداف، منافع و همراهی آنان با شاه است و ما برخی از آنها را در پایان مقاله آورده‌ایم.

نتیجه‌گیری

بی‌شک، شاه با دعوت از سران کشورهای دنیا، و به راه انداختن نمایش مسخره‌ای برای به اصطلاح به رخ کشیدن قدمت تاریخی ایران در صدد جلب حمایت خارجیان بود و می‌خواست به آنان نشان دهد که دنباله‌رو کوروش است و این جشن‌های ۲۵۰۰ ساله نشانه دوام و پایداری سلطنت اوست. بررسی اقدامات بین‌المللی رژیم شاه در جشن‌های ۲۵۰۰ ساله بیشتر اهداف خارجی شاه را نشان می‌دهد، آنچه مسلم است، شخصیت‌های سیاسی جهان خود را خدمتگذار شاه نمی‌دانستند، آنان به طمع نفت، پول و هدایای دربار شاهنشاهی آمده بودند و به گفته ویلیام شوکراس «دولتمردان غربی بیشتر حریص بودند که ثروت ایران را به جیب بزنند و اهمیتی به این نمی‌دادند که شاه را به خویشستن داری دعوت کنند، رهبران فرانسه در نهایت فروتنی،

به خاطر رفتار نامناسب پمپیدو و شرکت نکردن او در جشنهای تخت جمشید، تقاضای عفو می‌کردند و در جستجوی قراردادهایی برای احداث نیروگاههای هسته‌ای بودند. آمریکاییان کلید زرادخانه خود را در اختیار او گذاشته بودند. انگلیسیها، آلمانیها، هلندیها، ژاپنیها و کلیه کشورهای سوسیالیستی - به استثنای آلبانی - و بسیاری دیگر به صف او پیوسته بودند. هرکسی در چابلوسی برای او، در تشویق او، در به جیب زدن پولهای ایران، با دیگران چشم و هم‌چشمی می‌کرد. هر حماقتی به الهام تعبیر می‌شد؛ هر رویایی حقیقت انگاشته می‌شد؛ هر تبلیغی مفهوم واقعی پیدا کرده بود. این وضع تا ۱۶ ژانویه ۱۹۷۹ ادامه داشت.

بی‌تردید این کشورها نه برای کوروش ارج و اهمیتی باور داشتند و نه به دو هزار و پانصد سال شاهنشاهی ایران بهایی می‌دادند، بلکه انگیزه آنان از چنین بازیهای واپسگرایانه، همان بود که صهیونیستها نیز دنبال می‌کردند و آن رویارویی با اسلام بود. جهانخواران، هر جریانی را که بتواند در راه ضربه زدن بر اسلام به کار آید، ارج می‌نهادند و با همه نیرو آن را پی می‌گرفتند، از این رو با امید به اینکه ایران را به سرنوشت ترکیه دچار سازند و ریشه اسلام را در این سرزمین بخشکانند با همه توان به برپایی جشنهای یاد شده کمک کردند.

پانوشتها

- ۱- گزارش کامل برنامه‌های کار کشورهای مختلف جهان در مورد برگزاری جشن دوهزاروپانصدمین سال بنیانگذاری شاهنشاهی ایران ۱۳۵۰، ص ۱۲.
- ۲- اطلاعاتی درباره سازمانهای فرهنگی دربار شاهنشاهی، ۱۳۴۴، ص ۱۲۴.
- ۳- بنا بر روایت‌های یهودی بخت‌النصر دومین پادشاه بابل پس از آنکه اورشلیم را تصرف کرد یهودیان را برای اسارت به بابل برد، اسارت آنان در بین‌النهرین چهل سال به طول انجامید و این روند تا زمانی ادامه داشت که کورش بابل را در سال ۵۳۹ پیش از میلاد تصرف کرد و سپس دستور آزادی یهودیان را داد و آنان را به زادگاهشان بازگرداند.
- 4- Naraghi Ehsan: From Palace to Prison: Inside The Iranian Revolution, Translated from the French by Nilou Mobasser; publishers London & New York 1994: 26-27.
- ۵- کیهان، نقش صهیونیست‌ها در تدارک جشن‌های دو هزار پانصد ساله، ۱۳۸۲/۵/۱۲، به نقل از رحمانی شمس‌الدین لولایی سه قاره، چاپ اول، ۱۳۷۱، ص ۴۹.
- ۶- گزارش دبیرخانه مرکزی جشنهای شاهنشاهی ایران درباره کارهایی که از دی ماه ۱۳۳۷ تا مرداد ۱۳۴۰ در زمینه برگزاری این جشنها در داخله و خارجه کشور صورت گرفته است. ۱۳۴۰، ص ۲۱.
- ۷- این اقدامات از میان منابع مختلف پیدا شده است.
- ۸- ولایتی، علی‌اکبر، ایران و تحولات فلسطین، تهران، انتشارات وزارت امور خارجه، ۱۳۸۰، صص ۱۴۷-۱۴۶.
- ۹- ایام، ضمیمه روزنامه جام جم، ۹ مهر ۱۳۸۴، ۱۳۸۴، ص ۱۱.
- ۱۰- ولایتی، علی‌اکبر، ایران و تحولات فلسطین، تهران، انتشارات وزارت امور خارجه، ۱۳۸۰، ص ۶۴.
- ۱۱- جهان زیر سلطه صهیونیسم، انتشارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۶۱، ۱۳۶۱، ص ۵۲.

صهیونیست‌ها و جشن‌های ۲۵۰۰ ساله

- ۱۲- ولایتی، ۱۳۸۰، ص ۱۲۷.
- ۱۳- مرکز فرهنگی ایرانیان که در تل آویو تأسیس شد و اسحاق رابین در دوره نخست‌وزیری خود قطعه زمینی برای احداث این مرکز اختصاص داد.
- ۱۴- ولایتی، ۱۳۸۰، ص ۱۴۷.
- ۱۵- مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، بزم اهریمن، (جشنهای دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی به روایت اسناد ساواک)، ج ۴، تهران، ۱۳۷۸، ص ۲۱.
- ۱۶- بزم اهریمن، ۱۳۸۷، ج ۴، ص ۹۹.
- ۱۷- همان، ص ۲۶۸.
- ۱۸- بزم اهریمن، ۱۳۷۸، ج ۱، ص ۳۱۲.
- ۱۹- هوشنگ مهدوی، عبدالرضا، تاریخ روابط خارجی ایران، امیرکبیر، تهران، ۱۳۳۸، صص ۴۹-۴۸.
- ۲۰- بزم اهریمن، ۱۳۷۸، ج ۱، ص ۳۱۰.
- ۲۱- ولایتی، ۱۳۸۰، صص ۱۴۸-۱۴۷.



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

اسناد جلد اول بزم اهریمن (صفحه ۲۹)

بزم اهریمن / ۱۵۹

کوروش - شاه ایران

نطق داود بن گوریون

اورشلیم، ۲۶ مارس / ۱۶۶۹

کتاب آسمانی ما، بصورتیکه امروز در دسترس جهانیان است. با

این دو شعر مهم ختم میشود:

آنکون که اولین سال سلطنت کوروش پادشاه ایران است، کلام خدا که از زبان جرمیاه ادا شده است قرین به انجام است. خداوند روح کوروش گنبر را بجنبش درآورد تا در سراسر قلمرو خود اعلام داشته و برشته تحریر نیز درآورد و چنین گفت کوروش پادشاه ایران:

خداوند

جهان، کلیه کشورهای کره زمین را بمن داده و مرا موظف فرموده که در اورشلیم خانه‌ای برای او بنا کنم که در جودا میباشند. از شما پسندگان او کدام در آنجا هستند؟ خداوند با او باشد و بگذارد بیهشت رود.

(کتاب

تواریخ ایام جلد دوم)

این امتیاز

مخصوص منحصر

بفردی است که به



یک فرمانروای غیر یهودی داده شده است، مهمترین کتاب جهان با کلامی ختم شده است که در زمان ما نیز برای کلیه مردم معنی بخصوصی را دارد، با کلمه عبری و یا سیورا که معنی اش اینست، "جای او در بهشت باد" هیچ فرمانروای بیگانه‌ای مانند کوروش چنین مورد تحسین قرار نگرفته است آنها هم توسط یکی از بزرگترین پیامبران اسرائیل یعنی اشعیا یعنی که فصول ۴۵ و ۴۶ کتاب او چنین حاکی است:

۱- اسرائیل به وسیله گروسی که مظهرش "دیوید بن گوریون" بود تشکیل شد. واز پیروزی بین گوریون در این نهفته بود که رفتار جنگجویانه و میارز او با مناطق نهضت صهیونیست (مسلط زور، قتل حمام و نژادپرستی) هماهنگی کامل داشت. دیوید بن گوریون، مثل سایر اعضای گروه خود یک سومیالیست غیرمارکسیست بود. در آغاز در اسرائیل ۲۱ حزب وجود داشت ولی دولت سه دور بن گوریون و حزب او موسوم به "مابای" (کارگر) حلقه زده بود. نخستین انتخاباتی که در ژانویه ۱۹۲۹ به عمل آمد، ۳۵ درصد آرا را متعلق به مابای کرد و این ۲۰ درصد از آراء نودیترین رقیب مابای بیشتر بود. - عرب و اسرائیل - ماکسیم رودنسون - ترجمه رضا پراهنی - صص ۴۸ و ۴۹.

راجع به کوروش میفرماید او شبان من است و هر کار که میل من باشد انجام میدهد حتی به اورشلیم می‌گوید ساخته شود و به معبد می‌گوید بی تو ریخته خواهد شد. خداوند به مسیح خود کوروش که دست راست او را گرفته‌ام ام‌تلملل را در مقابل او بزانو درآورم و کمر پادشاهان راست خواهم کرد.

دروازه‌های بزرگ آذین شده را در مقابل او باز میکنم و دروازه‌های بسته نخواهند شد.

من بیشاییش تو خواهم رفت، کلیه نقاط ناصاف را صاف خواهم کرد و دروازه‌های برنجی را خرد خواهم کرد و میله‌های آهنی را خواهم شکست؛ و من بتو

گنجهای تاریکی و تروتهای پنهان شده در محلهای مخفی را خواهم داد.

بدون شک کوروش شایستگی همه این تحسین‌ها را داشت، نه فقط بخاطر اعلامیه آزادی‌بخشی که صادر کرد، یا بخاطر اینکه به تبعیدشدگان بابلی اجازه داد به کشور خود مراجعت کنند و معبد خود را در اورشلیم بسازند. بلکه اصولاً از نظر تاریخ عمومی جهان



کوروش یکی از بزرگترین شخصیت‌های تمام قرون و اعصار است. او یکی از برجسته‌ترین فرماندهان نظامی تاریخ مسلط و یکی از ممتازترین سیاستمداران کلیه ادوار تاریخ جهان است، و بعلاوه مردی با عاطفه و بلند نظر و رهبری است که در میان فاتحین نیرومند نظیر او کمتر یافت میشود.

ترقی کوروش از مقام یک فرمانروای محلی منطقه کوچک شاهزاده‌نشینانشان به موسس بزرگترین امپراتوری جهان خود یکی از جالبترین اتفاقاتیست که در تاریخ بشر افتاده است. اما این موضوع در نتیجه چهار نکته اهمیت بیشتری بخود میگیرد:

امپراتوری کوروش در عرض مدت کوتاهی بوجود آمد، یعنی در عرض یازده سال فاصله بین فتح اکباتان (هگمتانه)، پایتخت مادها، در سال ۵۵۰ و فتح بابل در سال ۵۳۹ امپراتوری اسکندر مقدونی نیز با سرعت و تقریباً در این مدت یازده سال ایجاد شده ولی این امپراتوری بلافاصله بعد از مرگ اسکندر متلاشی شده، در صورتیکه امپراتوری کوروش تحت

حکومت خاندان او تا پیش از دویست سال پابرجا ماند.

کوروش روح عطوفت

جوآنرذانه‌ای نسبت به مخالفان خود و بردباری بی نظیری در مقابل کلیه مذاهب نشان میداد. بر همین اساس کلی بود که وی نقش قاطعی در اولین یازگشت به صیون بازی کرد.

مأ در باره کوروش مدارک

برجسته‌ای در دست داریم، از جمله استوانه بیابلی و



نوشته‌های اشعیا - دانیال و عزرا و کتاب تواریخ ایام، و بطور مفصل‌تر در تواریخ، ادبیات یونان، اشیل شاعر و درام‌نویس بزرگ یونان که در سال ۵۲۵ یعنی چهار یا پنج سال بعد از مرگ کوروش (۵۲۹) متولد شد در نمایشنامه خود بنام "ایرانیها" نوشته است؛ به کوروش که سرنوشت او را مردی سعادتمند آفریده است. برای کلیه مللی که با او دوست بودند صلح و سعادت آورد، و بر ملل لیدی و فریگیای پیروز شد و سرزمین (منظور از

یونان آسیای صغیر (ایونین) است.) را فتح کرد. خدایان او را دوست داشتند زیرا او مردی بود با ادراک فراوان.

از جمله کسانی که راجع به سرگذشت کوروش نوشته‌اند میتوان ساژون لامپاسکوس و یونیسیوس اهل میلئوس هلنیگوس، هردوت، کتیوس اهل سیدوس را نامبرد. گزنفون یک کتاب کامل درباره او بنام "تربیت کوروش" نوشت که مخصوصاً جنبه شاعرانه دارد.

درباره کودکی و جوانی کوروش مطالبی به زبان یونانی در دست داریم که ظاهراً از منابعی که رفته فارسی اقتباس شده است. هردوت چهار روایت مختلف برای آغاز زندگی کوروش نقل کرده است. همانطور که گفته شد احتمال

میرود که کوروش در

زمامدار یک، خاندان

حکومتی محلی در

یک منطقه کوچک

شاهزاده‌تشین پارس

بنام نشان که جزئی

از الام میباشد بوده

است. در قرن ششم

میدارکی در کتاب

حزمیال نبی درباره

یک ارتش پارس در

تاسیر وجود داشته

است "در فصل ۲۷"

آیه دهم او میگوید:

آنها که از

پارس، لود، و فون

بودند در ارتش تو

مردان جنگی تو

بودند: آنها سیر و خود خود را بخاطر تو برداشتند. آنها شایستگی تو

داشتند."



داشتند."

و در فصل ۳۸ و قسمت ۵ و فرنیال پیش‌بینی کرده است که پارس با ارتش کوچک پادشاه ماگوگ خواهد بود. پارس و حبشه و لیبی با آنها: همه با سیر و خود، درمیا و فرنیال هردونابودی ایلام را پیش‌بینی کرده بودند. در سال ۵۹۷، جرمیا گفته بود: خداوند سران گفت: بنگرید، من

کمان ایامم، قدرت عمده آنها را می شکتم. (فصل ۴۹، قسمت ۳۵). و در سال ۵۸۸ فرنیال گفت "آنجا ایلام با کلیه جمعیتش در اطراف قیرش قرارداد در که همگی بضره شمشیر از پای درآمده‌اند و خخته نشده در درک اسفل که در سرزمین زنده‌ها وحشت انداخته است در غلطیده‌اند و کمه‌ها آنها تنگ خود را همراه خود به قعر جهنم برده‌اند."

ما اطلاعاتی از سه پادشاه انشان قبل از کوروش در دست داریم چیش‌یش، کوروش، کمبوجیه پسر کامبیس، کوروش دوم، همان کوروش کبیر است. او در سال ۵۵۶ یا ۵۵۸ فقط پادشاه انشان بود ولی سی سال بعد در سال ۵۲۹ هنگامیکه بدرود حیات گفت شاهنشاهی عظیمی را از

هندوستان تا

کرانه‌های شرقی
مدیترانه از خود
بیرجای گذاشت.

گزنقون که در اواخر
قرن پنجم پیش از
میلاد متولد شده بود

و در قرن چهارم قبل
از میلاد یعنی پیش از
یک قرن بعد از مرگ

کوروش سیزدهمین
می نویسد که در زمان
وی داسستانها و

افسانه‌هایی راجع به
کوروش هنوز در
میان مردم شرق نقل

میشده است. و سئیل
آنتیس تیس که در
اواسط قرن چهارم



مزیستد، دیالوگی بنام کوروش یا شاهنشاه نگاشته است.

اولین پیروزی کوروش غلبه بر پادشاه ماد بود که بقول برخی منابع، دختر خود ماندانا را بعقد ازدواج کمبوجیه در آورده بود. بدین ترتیب ماندانا مادر کوروش و ازیدهاک پدر بزرگ او بود. این آخرین پادشاه ماد چندان محبوب ارتش خود نبود. مطابق یکی از روایات، او وزیر خود هارپاکوس را موظف ساخت تا کوروش را پس از تولد بقتل

برسانند و موقعیکه ده سال بعد مطلع شد که دستورش اجرا نشده و طفل مزبور زنده است و در کلیه چوبان بسر میرسد هاریاکوس را بضیافتی دعوت نمود و گوشت بدن پسرش را به خورد او داد. هاریاکوس در جنگ کوروش یا اژدههاک به کوروش کمک فراوان کرد و مادها و پارس‌ها که از لحاظ نژاد قرابت دارند تحت حکومت کوروش متحد شدند. موقعیکه کوروش پادشاه ماد را اسیر کرد، باو رحم کرد و همانطور که شیوه او بود وی را بزرگوارانه از هر آسیبی محفوظ داشت.

امپراتوری کوروش از این جا آغاز شد. جالبست که کلمه مادها و پارس‌ها اقلابینج بار در تورات ذکر شده است و مثل اینکه در اصل با هم

ترکیب شده‌اند. شکی نیست که مادها و

پارس‌ها دو قوم خویشاوند بودند. در

اشعیاء فصل یازدهم قسمت دوم، ایلام با

ماد یا با هم ذکر شده است و داریوش، از

عقاب کوروش بیزان آرامی مدایا یعنی

"مادی" خوانده شده است (دانیال یفصل

ششم قسمت اول، و فصل یازدهم قسمت

اول). چهار سال بعد از فتح ماد، کوروش

با کرزوس، پادشاه لیدی جنگید. این

داستان بسیار معروف است که چگونه کرزوس از کاهن معبد دلف قبل از اقدام بجنگ نظر

خواست. کاهن باو گفت: اگر از رودخانه هالیس بگذری، نیروی بزرگی

نابود خواهد شد. کرزوس تصور کرد که این نیروی بزرگ که نابود خواهد

شد نیروی کوروش است. پادشاه لیدی متحدین بسیاری نیرومندی مانند

مصر و بابل و اسپارت داشت ولی موقعیکه کوروش بقشار خود ادامه داد و پارتش وی حمله‌ور گشت آن متحدین یکمکش نیامدند



و در سال ۵۴۶ کوروش سارد پایتخت لیدی را مسخر ساخت و حکومت خود را بر سراسر مستعمرات یونان در آسیای صغیر گسترش داد. آنگاه نوبت بابل رسید که آخرین پادشاه آن نورتائید چندان طرف علاقه مردمش نبود و بخصوص مورد تنفر رهبران مذهبی بابل بود. در ماه تشرین سال ۵۳۹، ارتش کوروش به سرحدات بابل رسید و در روز سوم ماه چشوان کوروش وارد این شهر عظیم و شکست‌ناپذیر گردید. پیغمبر مشهوری که در این عصر یعنی هنگام زوال شوکت بابل ظهور کرد، همان پیامبری که پیشگوییهایش در کتاب اشعیا به چشم می‌خورد. در فصل "یار بابل" (فصل سیزدهم اشعیا، بندهای ۱۷ تا ۱۹) سقوط بابل را با تعالی یهود و بازگشت آن به صیون مربوط دانسته است:



"خداوند به یعقوب رحم خواهد کرد و اسرائیل را انتخاب خواهد کرد و آنها در سرزمین خود قرار داد و غریبه‌ها بآنها ملحق خواهند شد و آنها به خانه یعقوب وفادار خواهند ماند. و مردم آنها را میپذیرند و به مکان خود میبرند و خانه اسرائیل آنها را در سرزمین خداوند خواهد داشت. (فصل ۱۴ - قسمت ۱ و ۲).

۱۹۲



پروفیسور کافمن در کتاب برجسته خود درباره "تاریخ مذهب یهود" (جلد ششم صفحات ۱۷۵ تا ۱۸۰) معنی این پیشگویی را طور دیگری بیان می‌کند در عوض "یار بابلی" میگوید "یار آشور" عقیده دارد آیه (فصل چهارم قسمت اول) خداوند به یعقوب رحم خواهد کرد و باز هم اسرائیل را انتخاب خواهد کرد و آنها را در سرزمین خودشان قرار خواهد

داد *بعدها اضافه شده است کلمه "جالدیس" در اشعیاء فصل سیزدهم قسمت نوزدهم که میگوید: "و بابل، شکوه پادشاهی‌ها و زیبایی جالدیس ...". به این پیشگویی در اثر اشتباه افزوده شده است. پادشاه آشور در اینجا پادشاه بابل خوانده شده است زیرا پادشاه ایران نیز خود را پادشاه بابل خوانده است و در مورد این کلمات "بنگرید و من مادها را علیه آنها خواهم شورانید." (فصل سیزدهم - قسمت هفدهم) آنها منظورشان مادهاست که در تورات با تاریخ یارس مربوط شناخته شده‌اند تمییز می‌شدند بلکه منظور مردمانی هستند که از اقصی نقاط شمالی از میان بربرها می‌آیند، یعنی همانطور که در ارمیا از عالیترین نقطه‌ای که پیغمبران در روی کوه خاک دیده‌اند. (فصل

۵۱ قسمت ۲۷ و ۲۸).

مادها از آن نقطه همراه حکومت آزارات، مینی و آشچناز ظهور کرده‌اند. مادهاست که در فصل سیزدهم ذکر شده‌اند همان مادهای آزارات و مینی و آشچناز میباشند که برای کوتاهی کلام نام مبدأ آنها گفته نشده است و این مادها را با یارس سرزمین کوروش نسبتی نیست. با وجودیکه



برای پروسور کافمن احترام زیادی قائلیم بر اینم عجیب است که توضیحات مورخ مذهب یهود را نپذیریم. مادهاست که در ارمیا (فصل ۵۱) نامبرده شده‌اند همراه با اسامی آزارات و مینی و آشچناز نام برده نشده‌اند. از این سه سرزمین در فصل ۲۷ صحبت شده است. درباره پادشاهان ماد در بند ۲۸ صحبت شده و آنچه که واضح است اینست که مادهاست که از آنها در آیه صحبت شده است همان مادهای مربوط به یارسا هستند و هیچگونه

مدرکی در دست نیست که ثابت کند که مادهائی که در اشعیا^۱ در فصل سیزدهم از آنها صحبت شده همان مادهای آرات، مینی^۲ و آشچناز^۳ می‌باشند. حذف کلمه چالديس نیز کاملاً اختیاری است و با کلیه بسند جوردمی‌آید همانطور که تبدیل "یار بابل" "یار آشور" دلخواه است. پادشاهان ایران پس از اینکه کوروش بابل را فتح کرد خود را پادشاه بابل خواندند و این عنوان در خاندان کوروش در عرض دوست سال حیات شاهنشاهی پارس باقی ماند و نمیتوان شک داشت که در آیه آخرین در فصل هجدهم اشعیا^۴ و دو آیه اولی فصل چهاردهم - فتح بابل را توسط پادشاه مادها و پارسها و آزادی اسرائیل را پیش‌بینی کرده است. اشعیا^۵

نبی در فصل ۴۳ - کوروش را مسیح خداوند خوانده است. کلمه مسیح در اینجا نباید با معنی مذهبی بعدی خود یعنی آزاد کننده یهود و جهان اشتباه شود بلکه معنی آن همانست که در کتب تاریخی آسمانی آمده است، یعنی دست‌نشانده خداوند برای سلطنت. هیچگونه نامی از یهودیان در استوانه کوروش که در بین‌النهرین در سال ۱۸۷۹ کشف شده است و یا در



سنگ نبشته‌هایی که در سال ۱۸۵۰ در این منطقه از زیر خاک درآمده برده نشده است. در ادبیات یونان که راجع به کوروش نگاشته شده است نیز اسمی از رابطه کوروش یا یهودیان برده نشده است. رابطه کوروش با تبعیدیهای بابل و بازگشت به صیون فقط توسط منابع تورات بر ما معلوم است. علاوه بر پیشگوییهای اشعیا^۶ شرحهای تاریخی دیگری از کتابهای عزرا و کتاب تواریخ ایام (جلد دوم) آمده است. در کتاب عزرا گفته شده

است که: اکنون در اولین سال کوروش پادشاه ایران (منظور از اولین یعنی حکومت وی بر بابل یعنی ۵۳۹ یا ۵۳۸ قبل از میلاد) کلام خداوند که از زبان ارمیا ادا شده است قرین به انجام است. خداوند روح کوروش پادشاه ایران را برانگیخت تا اعلامیه‌ای در سراسر قلمرو خود منتشر سازد و بصورت نوشته نیز درآورد و اعلام دارد که چنین گوید کوروش پادشاه ایران خداوند جهان پادشاهی کلیه کشورهای روی زمین را عطا کرده است و به من وظیفه داده است که برایش خانه‌ای در اورشلیم یعنی یهودا بسازم. از شما بندگان خدا کدامیک در آنجاست؟ خدایتی با او باشد و بگذارد به اورشلیم به یهودا پرود و خانه خدای اسرائیل (او خداست) که در اورشلیم



است بسازد. این کلمات تقریباً بعینه در آخر کتاب دوم تواریخ ایام آمده است. این کلمات این معنی را میدهد که کوروش خداوند یهودیان را آنطور که یهودیان میشناسند، خداوند جهان و خدای یکتا شناخته است. و نیز نمیتوان گفت که کوروش نام خداوند اسرائیل را در اعلامیه‌ای ذکر ننموده است. کوروش به احترام گذاشتن به مذاهب مختلف معروف بوده است و

هر کشوری را که فتح کرد خدایانشان را به رسمیت شناخت. این کار را در بابل هم کرد و در آنجا بنام مردوک سخن گفت: اما کلماتی که در عزرا و کتاب تواریخ ایام آمده در اعلامیه کوروش نیامده‌اند. این کلمات در فصل ششم عزرا در جوابی که داریوش بزبان آرامی به تاتنائی حاکم آن سوی رودخانه وشلو، پوزناگی و همراهانش داده است موجود میباشد. اعلامیه در آگمتا پایتخت ماد یافت شده است و یا آنطور که در عزرا فصل ششم

قسمت ۲۱۶ نوشته است: و در آکمتا، در قصری که در ایالت مادها هست، استوانه‌های یافته شد که در آن نوشته^{۱۰} و آیه سه تا پنج متن اعلامیه را بزبان اصلی که زبان آرامی باشد نقل کرده است. بموجب این اعلامیه داریوش دستور داد تا تالیثی و شتر یوزتانی به یهودیان اجازه دهند به ساختن معبد ادامه دهند و کمکهای لازمه را بآنها بکنند. پتای معبد در زمان حکمائی و زخاریا از آخرین پیغمبران یهود ادامه یافت و در روز سوم ماه ادر در ششمین سال سلطنت داریوش پایان یافت یعنی در سال ۵۱۶ در زمان زروباول و شلتیه. آنگاه تمام یهودیان نیز مراجعت نکردند و تدای اشعیاء نیز مورد توجه واقع نشد که میگفت^{۱۱} در بابل بیش برو و از کلدیه‌ها بگریز و با صدای رسا اعلام کن آنچه‌ان که در اقصی نقاط دنیا شنیده شود و بگو که خداوند بنده خود یعقوب را نجات داده است. (فصل ۴۸ قسمت ۲۰).

همانطور که در عزرا گفته شده است فقط ۴۷/۰۰۰ نفر بازگشتند و تبعیدیهای بابل تا سال ۱۹۵۱ در تبعید باقی ماندند. و این سعادت نصیب ما شده است که بازگشت آنها را در زمان خود چشم مشاهده کنیم. تقریباً کلیه تبعید شدگان بابل که هنگام نابودی بابل در آنجا باقی ماندند ده سال پیش باین سرزمین بازگشتند و تعداد آنها تقریباً سه برابر کسانی بود که در زمان عزرا و نهمیا به صیون بازگشتند.

جوز فیوس فلاویوس در کتاب خود بنام عهد قدیم یهودیان (جلد یازدهم)^{۱۲} رابطه بین کوروش و یهودیان را اینطور بیان میکند که یهودیان پیشگویی اشعیاء را که ۲۱۰ سال قبل بعمل آورده بود برای کوروش فاش ساخته کلیه محققین عصر ما بر این عقیده‌اند که فصول پیشگوییهای راجع به کوروش توسط پیغمبرانی که معاصر کوروش بوده‌اند و اشعیاء دوم خوانده میشده‌اند بیان شده است. میتوان فرض نمود که یهودیان بنابیل در جنگ کوروش بوی کمک نمودند همانطور که در عصر ما اکثریت یهودیان پشتیبانی خود را در جنگ جهانی اول اعلام داشتند. و بدون شک بفتح کوروش بود که در قسمت غربی تا شرق مدیترانه امپراطوریش متحدین وفادار داشته باشد. اما اعلامیه‌اش یا سیاست کلی او نسبت به سایر ملل جهان مطابقت دارد. او مانند پادشاهان بابل و آشور که ملل مغلوب را تبعید و سایر ملل را در جای آنها مسکن میدادند رفتار نکرد. و نیز نمیخواست مانند اسکندر مقدونی و جانشینانش ملل مغلوب را مطیع فرهنگ و عرف ایران بکند و نخواست مانند وراث محمد مذهب و زبان خود را بر ملل شکست خورده تحمیل کند. کوروش با ملل مغلوب با بزرگواری رفتار میکرد، به مذهب و دین و خدایان مردمان مختلف احترام قائل میشد، موقعیکه در اعلامیه‌اش گفت:

آز بندگانش در میان شما کیست؟ خداوندش با او باشد و اجازه دهد به اورشلیم که در یهودا میباشد رود و خانه خدای اسرائیل (او خداست) را که در اورشلیم است بنا سازد.^۱
او عقاید خود را تکذیب نکرد و با دوروثی چاپلوسی نکرده است. همچنین او خدای اسرائیل را بآن مفهومی که یهودیان باو معتقدند، آنطور که در اشعیا نوشته شده است، پرسمیت نمیشناخت:
"من خدا هستم و خدای دیگری نیست و جز من خداوندی وجود ندارد... غیر از من خدائی نیست... من خداوندم و غیر از من خدائی وجود ندارد." (فصل ۴۵ قسمت ۵ و ۶)
بلکه همانطور که در میان سایر ملل رسم است عقیده داشت که هر ملتی خدایانی از خود دارد خداوند اسرائیل خداوندی است که در اورشلیم است.^۲

کوروش به کلیه ملل خود، خودمختاری داد، خودمختاری در مذهب و عقیده، و فقط نیروی سیاسی و نظامی را در دستهای خود متمرکز نمود و این سیاستی بود که دویست سال توسط پادشاهان ایران پیروی شد و یهودیان در سرزمین خود از آزادی مذهب برخوردار شدند. مذهب یهودا ترکیب یافت و موفقیت خود را برای تمام دوران معهد دوم مستحکم ساخت. استقلال سیاسی مانند این تا زمان سلوسیدز بعد از شورش ماکابیس بر علیه یونانی‌پرست‌های داخلی و خارجی برای یهودیان تحقق نیافت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تاریخ: ۴۰/۱۰/۸

رونوشت نامه جناب آقای دکتر مهدی وکیل^۱

تصدقت کردم گزارشی در باب مبادلات فرهنگی با مکزیک با همین پست یوزارت خارجه داده‌ام که رونوشتی از آن در ضمیمه از لحاظ مبارک میگذرد. بنظر بنده اگر در این باب زود تصمیم اتخاذ نکنند و استاد جوانی را که از هر حیث صلاحیت داشته باشد بفرستند در موقع برگزاری مراسم جشنهای شاهنشاهی ایران نمیتوانند مصدر خدمات مهمی بشود و لااقل میتواند یکی دو سخنرانی ترتیب بدهد و یکمک دانشگاه مکزیکو متن آن سخنرانی‌ها را با اسپانیولی ترجمه کند و در تمام امریکای لاتین

بخش نمایند - بنده
- شخصاً بمبادله
مستقیم راغبترم ولی
اگر از لحاظ مضيقه
مالی این امر فعلاً
میسر نیست فرستادن
استاد بخرج مکزیک
هیچ اشکالی ندارد -
یقین دارم که در این
باب توجه مخصوص
مبذول خواهند فرمود
نکته دیگر اینکه آیا
برای جشنهای
شاهنشاهی آلبوم
عکس را پیش‌بینی
کرده‌ایم که بین ارباب
فضیلت و نمایندگان
سیاسی تقسیم و
توزیع کنیم - آلبومی



۱- مهدی وکیل در سال ۱۳۲۸ ش در تهران متولد شد. دارای مدرک تحصیلی دکترای حقوق از دانشگاه پاریس و به زبان فرانسه مسلط بود. وی مشاغلی من جمله: رئیس دفتر وزارت فرهنگ، رئیس تعلیمات عالی، سرپرست دانشگاه و استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی، مستشار فرهنگی در پاریس، نماینده دائمی ایران در سازمان ملل متحد، سفیر کنیر ایران در امریکا، سفیر ایران در واتیکان و ... را عهده‌دار بود. وکیل از مهره‌های مورد اعتماد شاه و رژیم پهلوی بود و در زمان کسالت فرح دیبا تلگرافی به مناسبت بهبودی حال وی ارسال داشته است. مشارالیه پس از پیروزی انقلاب اسلامی با حکم هیات پاکسازی شورای انقلاب در سال ۱۳۵۸ از خدمت دولتی منقصل گردیده است.

- استاد سناواکی -
برونده‌های انفرادی

کنند بشرط اینکه در تاریخ معینی از طبع خارج شود و ما تعدادی از آنرا پیش خرید کنیم. آیا تصور مینمائید انجمن مرکزی جشنهای شاهنشاهی بتواند حداقل ده هزار دلار باینکار اختصاص بدهد این مبلغ چیز مهمی نیست موسسه Skira اخیراً کتابی در باب نقاشی ایران بیرون داده است که از زیبایی چشم از آن نمیتوان برگرفت - استیونسن این کتاب را در منزل بنده دید و بقدری شیفته شد که فوری نشان ناشر و موزه را یادداشت کرد که در موقع گردش سال برای بعضی از دوستان فاضلش هدیه بفرستد - قیمت این کتاب ۲۲/۵۰ دلار و نیم است البته آلبومی که بنده در نظر دارم از این ارزاتر تمام خواهد شد چون غالب عکسهای آن غیررنگی خواهد

بود ولی باید بدست هنرمندان درجه اول تهیه شود که ایران را در حال تقلا و تلاش نه درحال رکود و خمود نشان بدهند. بنابراین اگر آلبوم واقعا نفیس کنند ولو پنجاه درصد هم به ما تخفیف بدهند با ده هزار دلار ما فقط هزار نسخه خواهیم داشت که کافی نیست ملاحظه می‌نمائید که توزیع چنین کتابی در بین نمایندگان افریقائی چه انعکاسی خواهد داشت همه از تماشای آثار هنری



ایران متعلق کتابهایی که هنر دنیای متمدن امروز در تاریکی چهل پسر میرسد انگشت اعجاب و تحسین بدنشان خواهند گزید - چون وقت خیلی تنگ است خواهشمند است بشورای مرکزی جشنها توصیه فرمائید اگر میتوانند اعتباری [به] این کار تخصیص بدهند بوسیله دوستی با مؤسسه Skira وارد مذاکره شوم جمعه گذشته دبیرکل سازمان ملل متحد بنده را بسیک ناهار خیلی خصوصی در آپارتمان اختصاصی خود دعوت کرده بود گلداسایر

وزیر خارجه اسرائیل و یکی از نایب رئیسان مجمع حضور داشتند بقیه از همکاران سابق خود بنده یعنی معاونین دبیرکل بودند از جمله Bunch که همان روز از کنگو برگشته بود حضور داشت و اعلامیه‌ای را که با امضای چومبه رسانده بود و بموجب آن چومبه بماندن در داخل کنگو رضا داده بود و بعنوان رئیس حکومت ایالتی کاتانگا آن سند را امضاء کرده بود به بنده نشان داد ولی متلون المزاج والان دوباره بزیر قول خود زده است گلدامای رویهمرفته از مذاکرات سازمان راضی بود فقط از "شکری" رئیس نمایندگی عربستان سعودی دل پردردی داشت می‌گفت این شخص روزی هزار دلار حقوق می‌گیرد و درآمد سالانه‌اش از درآمد رئیس جمهوری

امریکا زیادتر است و بشوخی اضافه می‌کرد که علاوه از این مقرری ثابت در هر نطقی که نیش سخت‌تری بمن بزند انعام فوق العاده‌ای هم خواهد گرفت. د بنا تجدید مراتب بندگی



شماره: ۲۳۵

تاریخ: ۱۳۴۰/۱۲/۱۰

رونوشت گزارش از تل آویو
جناب آقای کیا مدیر کل اداری وزارت امور خارجه
احتراماً عطف بنامه شماره ۶۰۵۸ مورخ ۱۳۴۰/۱۱/۱۲ راجع
بارسال نت آهنگ کورش کبیر بعرض میرساند:

از وزارت امور خارجه اسرائیل خواسته شد که یک نسخه از نت
آهنگ مزبور را تهیه و در اختیار اینجناب بگذارند تا برای ارسال به
شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی ایران بوزارت خارجه فرستاده شود.

اینک بطوریکه از
وزارت امور خارجه
اسرائیل اطلاع
میدهند.



سازنده
آهنگ مزبور اظهار
میدارد این آهنگ را
که با مراجعه باستاد
تاریخی و با زحمت
بسیار برای جشن دو
هزار و پانصدمین
سال پادشاهی
کورش تهیه و در
اینجا به ثبت رسانده
است مایل نیست قبل
از موقع آنرا منتشر
سازد ولی معهداً
حاضر است
اگر دعوتی از او و

ارکستر پنجاه شخص نفری او بشود با کمال میل به تهران مسافرت کرده و
آنرا برای ایرانیان نیز اجراء نمایند. با وجود این برای ابراز علاقه و نشان
دادن حسن نیت خود سازنده آهنگ موافقت کرده است که نواری را که این
آهنگ روی آن ضبط شده توسط آقای منیر عزری کارمند ایرانی نمایندگی
اسرائیل در تهران که فعلاً در اسرائیل است و تا چند روز دیگر بایران
عزیمت میکند به تهران بفرستد تا حضور او بدون اینکه کبیله‌ای از روی آن

تهیه شود آن آهنگ را بسمع علاقمندان ایرانی برساند.
با این ترتیب چند روز دیگر که آقای عزری بستهران میآید نوار
مزبور را هم بحضور عالی آورده ترتیب اجراء آنرا نیز خواهد داد . د

دکتر ابراهیم تیموری



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

آهنگ کوروش کبیر

قرار است وسیله یک‌دسته شصت نفری از هنرمندان یهود در تهران اجرا شود.

قطعه کوروش کبیر که از افسانه‌های ملی ایران اقتباس شده است برای اولین بار در حضور سه هزار و پانصد نفر تماشاچی در سالن وسیع کاخ ملی در اورشلیم اجرا گردید.

قطعه کوروش کبیر که اجرای آن در حدود یک ساعت طول کشید توسط عزرا کیای آهنگ ساز مشهور اسرائیلی بصورت یک اورتوریا ساخته شده است در



اصطلاح موسیقی اورتوریا باهنگی اطلاق میشود که یک واقعه تاریخی را بوسیله خوانندگان و نوازندگان مجلس سازد.

دراورتویای کوروش کبیر که یحناسیت نزدیک شدن جشن‌های دوهزار و پانصدمین سال سلطنت کوروش کبیر در کاخ ملی اجرا شد یک دسته نوازنده چهل نفری و دو گروه آواز دسته جمعی که مقدارشان

۶۰ نفر بود یا چهار نفر سولو که برجسته ترین آوازه خوانان اسرائیلی هستند شرکت داشتند پیش درآمد قطعه کوروش کبیر در وصف خداوند است که با آواز دسته جمعی بهمراهی سولیست‌ها اجرا میشود.

من خداوند قادر و توانا آفریننده زمین و آسمان هستم فرمان دادم که اورشلیم بنا گردد و سرزمین یهودا آباد شود من کوروش را برگزیدم که خداوند بر پا ایستد در آن ایام واقع شد که از دیدگاهک پادشاه ماد خوابی

دید در اینجا آزیدهاک پادشاه ماد خواب خویش را تعریف میکند:
دیدم که از شکم ماندانا همسرم تاکی روئید که بسرعت قوی شد و
شاخه‌های خویش را از شرق تا غرب از سمرقند تا بخارا تا رود نیل
گسترده ازیدهاک پادشاه بسیار ترسان شد و از خواب پرید معبرین را
بمضور خواند تا خوابش را برای او تعبیر کنند. در اینجا آوازه‌خوانان
دسته‌جمعی از زبان معبران بشاه می‌گویند.
دخترت پسری خواهد زائید که بر علیه مظالم پدر قیام می‌کند و او
را می‌کشد و خود بر تخت سلطنت می‌نشیند. سلطنت او از بخارا تا رود
نیل گسترش خواهد یافت و امپراطوری‌ها را سرنگون خواهد ساخت.



چون پادشاه
تعبیر خواب خود را
شنید بسیار غضبناک
شد و فرمان داد
معبران را گردن بزنند
در اینجا آوازه‌خوانان
دسته جمعی
می‌خوانند که گرچه
آرزوهای انسان
فراوان است ولی
هرچه خدا خواست
همان خواهد شد.
ماندانا آیین
شد و پسری زائید.
آزیدهاک پادشاه
بوزیر خویش فرمان
داد نوزاد را بقتل
رساند تا خوابی که
دیده بود تعبیر نشود.

چون وزیر بچهره نوازذ خیره شد هاله‌ای از نور گرد صورت او دید و
آینده‌ای بزرگ در پیشانی او خواند. بجای آنکه کودک را بکشد او را
بدست سواران سپرد تا بقله کوه برند و او را بدست سرنوشت بسپارند.
در این جا دوباره آوازه‌خوانان دسته جمعی تکرار می‌کنند که
فرمان خداوند تا ابد الایاد باقی است و هر چه او بخواهد همان خواهد شد.

نوزاد را چوپانی بروی کوه یافت او را بفرزندى پذیرفت و نامش را کوروش یعنی چوپان گذاشت. جوعامر خواننده محبوب اسرائیلی در نقش کوروش روی صحنه ظاهر میشود و از زبان او میگوید:
 "خداوند هنگامی که در شکم مادرم بودم مرا بنام خواند و سایه خویش را بر سر من گسترد"

چون کوروش بزرگ و قوی پنجه شد در رأس سپاهی عظیم به ملک پدر خود حمله برد و آنرا تصرف کرد و همان طوز که معبران گفته بودند آزیدهاک ظالم را بقتل رسانید. کوروش با رشادت جنگید و ممالک بسیار در برابر او تسلیم شدند و سربازان او بدروازه‌های نیابل رسیدند یهودیان در اسارت نیابل بودند.



در اینجا
 ارکستر بتوصیف
 وضع یهودیان و
 رنجها و ناراحتی‌های
 آنها در اسارت نیابل
 میرسد آواز
 خوانان دسته جمعی
 ترانه‌ای را که در آن
 ایام یکی از یهودیان
 در اسارت نیابل
 سرانگیده است
 میخوانند:

در کنار
 نهرهای نیابل نشستیم
 و چون صیون
 اورشليم را بپدید
 آوردیم گریستیم. بر

بطهای خود را به سر بیدهای کنار نهر آویختیم. زیرا در آنجا آناتیکه ما را باسارت برده بودند از ما سرود خواستند گفتند یکی از سرودهای صیون - اورشليم - را برای آنها بسراییم چگونه سرود خداوند را در سرزمین بیگانه بسراییم؟ اگر ترا فراموش کنیم ای اورشليم دست راستم فراموش شود. یهودیان در اندوه موطن از دست رفته بنالند و بیاد ایام گذشته اشک میریزند.

افکار گوناگون یهودیان را احاطه کرده است یکی میگوید : خداوند سایه خویش را از سرم برگرفت دیگری فریاد میزند، خداوند ما را بدست فراموشی سپرد. بانویی میگوید: بیوه و اسیر و بیگس شدم و دیگری اضافه میکند : من نیز تنها مانده‌ام: ولی در این موقع صدای گرمی بخش انبیبای اسرائیل بگوش میرسد که میگویند: روز انتقام خداوند نزدیک است دشمن اورشلیم کفاره پس خواهد داد.

در اینجا آواز و خوانان دسته جمعی می‌سرایند:

دستهای ناتوان خود را محکم سازید دو پاهای لرزان خویش را قوی دارید بنازک دلان بگوئید دل قوی دارید و نترسید.



اینک خداوند
میباید تا انتقام شما را
بگیرد. خداوند فرا
میرسد و شمارا
نجات میبخشد.
در اینجا آواز
مردانه‌ای پرمیخیزد
که میگوید: خداوند
بگوش مسیح خود
چنین میگوید دست
او را گرفتیم تا حضور
وی حکومتها را
مغلوب سازم و کمر
پادشاهان را بگشایم
و درها را بحضور
وی مفتوح نمایم.

در اینجا
آوازه خوانان دسته
جمعی دوباره

میسرایند: دستهای ناتوان خود را محکم سازید و پاهای لرزان خویش را قوی دارید کوروش بزرگ با سپاهیان خود بدروازه بابل رسیده است.

بلتشمیر پادشاه بابل در کاخ خود ضیافتی ترتیب داده بود.

در اینجا ارکستر ضیافت با بلتشمیر را توصیف میکند: بخورید و

بنوشید زیرا دنیا دو روز است.

۱- دکتر حبیب لوی در کتاب خود "تاریخ یهود ایران" در خصوص چگونگی حضور قوم یهود در ایران و مناسبات تاریخی آنها با یکدیگر چنین می‌نویسد: "با کمال تأسف پادشاهان و اشراف از اعتراف نمودن که هنوز ایرانی، برادر وطنی خود یهودی را که مدت ۲۷ قرن است در جوار هم زندگی می‌نمایند یا به عبارت دیگر هموطنان ایرانی، مسویت یا یهودیت را ... درست نشناخته‌اند. طبقه عالم و اشراف از او منتظرند - طبقه بازاری یا متوسط او را کافر - و طبقه زارع و کارگر او را بیگانه و مردود می‌پندارند. یهودی در هر کجای دنیا باشد، ایران یعنی کشور کوروش و داریوش کبیر را که حامیان اجساد و نیاکان او بوده‌اند صمیمانه دوست می‌دارد. کوروش برای تاریخ و ملت ایران پادشاهی بزرگ و جوانمرد است ولی انبیا اسرائیل و ملت یهود او را ملقب به مسیح خدا نموده‌اند. سالهای متعادی بود که یهودیان اسیر در منتهای صبر و شکیبایی انتظار رسیدن روزهایی که اشعای نبی وعده داده بود داشتند اینک با شنیدن اخبار قیام کوروش و نزدیک شدن او به بابل، دیگر برای مسرت آنها حدی نبود. دانستن و شناختن تاریخ ایران، خصوصاً عهد هخامنشی برای یهودیان ایرانی از دو جنبه حائز اهمیت می‌باشد. نخست آنکه ملت یهود از اول سلطنت کوروش کبیر تا آخر سلسله هخامنشیان، روابط دوستی و اتحاد سیاسی با ملت ایران داشتند و بعد از سلسله هخامنشی هم این روابط مکرر تجدید گردید. دوم آنکه از نقطه نظر ایرانی نیز واجب و لازم است ...

- تاریخ یهود ایران جلد اول -
دکتر حبیب لوی ص ص ۲۱۳ و ۲۱۴ و ۲۱۵

در این موقع دالیای یهود خواننده ایرانی با آوای محزون خود از قول اشعیا نبی پیامبر یهود می‌گوید:

ای دختر بابل از کرسی فرود آی و برخاک بنشین زیرا دیگر ترا نازنین و لطیف نخواهند خوانند.

ای دوشیزه کلدانیان بظلمت داخل شو و خاموش بنشین زیرا دیگر ملکه ممالک نخواهی بود.

در حالیکه بلشعصر و دیگران مست باده ناپ هستند صدای وحشتی بگوش می‌رسد: خود را نجات دهید. کوروش بدروازه‌های شهر رسیده است. جنگ بین سربازان بلشعصر و قوای کوروش درگیر میشود و بابل سقوط میکنند.

پس از آنکه کوروش بابل را تسخیر می‌کند نامه‌ای به تمام ولایات مینویسد که یهودیان آزاد هستند و می‌توانند بخانه‌های خویش در اورشلیم باز گردند و آنگاه دسته‌های یهودیان رنج‌دیده شاد و سرمست بسوی اورشلیم براه افتادند.

بطوریکه اطلاع حاصل کرده‌ایم ممکنست بزودی یک دسته ۶۰ نفری از این ارکستر برای اجرای این برنامه با ایران مسافرت کنند!



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

شماره: ۲۸۴۶
تاریخ: ۲۰/۱۲/۲۱

وزارت محترم امور خارجه

عطف بمرقمه شماره ۷۰۲۸-۴۰/۱۲/۱۶ موضوع نت آهنگ کوروش کبیر و گزارش آقای دکتر تیموری راجع به دعوت از ارکستر ۵۰ و یا ۶۰ نفری اسرائیلی برای اجرای آهنگ مزبور در هنگام برگزاری مراسم جشنهای شاهنشاهی ایران باستحضار میرساند. چون چنین دعوتی مستقیماً از طرف شورای مرکزی جشنهای ایران مقدور نخواهد بود راه حل

مناسی که بنظر میرسد این است که دسته ارکستر مأمور اجرای آهنگ مزبور از طرف سازمان بین‌المللی یهود که مرکز آن در نیویورک است و بهزینته آن سازمان در موقع برگزاری جشنهای شاهنشاهی بایران اعزام گردند. خواهشمند است نظر آقای دکتر تیموری را در این مورد استفسار فرمائید. د



شماره: ۳۱
تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۱۵

خیلی محرمانه

جناب آقای نورالدین کیا مدیر کل اداری وزارت امور خارجه
دیروز تلفنی بوسیله تشریفات وزارت امور خارجه از آقای آزرمی
رایزن سفارت تقاضا شد با رئیس اداره امور عربی وزارت امور خارجه
ملاقات نماید و در این ملاقات آقای یاقی رئیس اداره امور عربی راجع به
موعد قطعی برگزاری جشنهای ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران و دولتهائی
که در جشنهای مزبور شرکت خواهند کرد و آیا دعوت محدود بدستة

بخصوص از دول
است و آیا اسرائیل
هم در این جشن
شرکت خواهد نمود
یا نه استعلام نمود
آقای آزرمی بعنوان
اینکه در مورد
اطلاعاتی که
خواستہ‌اند
حاضرالذهن نیست
و عده گرد پس از
مراجعه به پرونده
پاسخ ایشانرا بدهد و
پس از مراجعت
بسفارت و بررسی
پرونده در مورد
تاریخ برگزاری
جشنهای مزبور طبق
بخشنامه‌های ارسالی



از وزارت امور خارجه گفته شد که در اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ (پسین ۲۱
آوریل و ۲۱ مه ۱۹۶۳) برگزار خواهد شد و چنانچه تغییری در تاریخ مزبور
رخ دهد بموقع اعلام خواهد گردید. در مورد پرسش دوم مربوط بقول
حرکت کننده که منظور اصلی آنها از آن استحضار از حضور اسرائیل در
جشنهای مزبور است گفته شد اصولاً شرکت تمام دول در این جشنها با
حسن استقبال و سیاستگزاری دولت شاهنشاهی تلفی خواهد شد ولی هنوز

۱- محمد تقی نفی پور در کتاب
توطئه جهانی از قبول یک
یهودی اسرائیلی به نام "ناتان"
چوش" چنین آورده است. "ما
آمدیم و اعراب بومی را به
آوارگانی مصیبت زده بدل
ساختیم و بازگستارخانه مستم
و بدنامشان می کنیم تا نشان را
لکه دار سازیم. به جای این که
از کرده‌ها یمان بشیمان و
بکشیم پسرهای از
شرارهای مان را جبران کنیم،
اعمال وحشتناکمان را توجیه
می کنیم و حتی می گوئیم آنها
را بزرگ و پرشکو، جلوه دهیم."
علی اصغر حاج سید جوادی نیز
در کتاب اعراب و اسرائیل در
خصوص رابطه اسرائیل با
اعراب این گونه اظهار می دارد:
"زبان دولت یهود تا امروز یعنی
تا وقوع این فاجعه با اعراب
همسایه این بوده است. ما اینجا
هستیم برای این که از شما
فوتیریم. ما در اینجا تا موفقی
که فوتیر از شما هستیم یاقی
خواهیم ماند. شما چه خواهید
و چه نخواهید ما همیشه از شما
فوتیر خواهیم ماند. برای این که
دوستان ما کشورهای بزرگ و
ثروتمند هستند. این با شماست
که به ضعف و شکست خودتان
اعتراف کنید و این را به عنوان
یک واقعت بپذیرید که ما در
زمینهایی که از شما گرفته ایم
حکومت خواهیم کرد."

راجع به دولتهائیکه شرکت خواهند کرد اطلاع دقیق و وافی در دست نیست پس از استعلام از مرکز با اطلاع خواهد رسید و بقرار اظهار رئیس اداره امور عربی وزارت امور خارجه سوریه چون پرنسپس جمهور اطلاع داده شده که شخصیت های جهانی برجسته‌ئی در جشنهای مزبور حضور خواهند یافت این اطلاعات برای گزارش بمقام ریاست جمهوری که راجع باین موارد استعلام نموده است.

تهیه می شود.

چون بطوریکه استحضار دارندند دول عربی در مورد اسرائیل حساسیت فوق العاده شدید دارند و از حضور در هر مجمع و محفلی که



اسرائیل شرکت کنند
امتناع مینمایند و
اشخاص واقع بین
آنها هم از بیم اتهام
بعدم هماهنگی با ملل
عرب جرئت اظهار
عقیده‌ای برخلاف این
ندارند پاسخ پرسش
مزبور دارای اهمیت
خاصی است که نتایج
مهمی بر آن مترتب
میکرد و عقیده مند
است که موضوع
دقیقاً مورد مطالعه و
تصمیم قاطع و
روشنی اتخاذ گردد تا
در موقع برگزاری
جشنها جریانات
غیرمنتظره‌ای رخ
ندهد.

متمنی است پس از بررسی از هر پاسخی که باید باین پرسشها داده شود زودتر این سفارت کبری را مستحضر فرمایند.
سفیر کبیر - محمود ملایری

شماره: ۵۴۴۸
تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۳۰

وزارت محترم امور خارجه

عطف به مرقومه شماره ۱۹۱-۴۱/۳/۲۷ که رونوشت نامه جناب آقای محمود ملایری سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران در دمشق ضمیمه آن بود اینک پاسخ پرسش‌های مندرج در نامه مذکور برای استحضار و اقدام مقتضی تشریح میگردد.

۱- طبق تصویب نامه یونسکو که بکلیه کشورهای عضو خود توصیه نموده است در برگزاری مراسم جشن کوروش کبیر بنیانگذار شاهنشاهی ایران

شرکت نمایند در اکثر کشورهای اروپائی و آسیائی بوسیله دولتهای متبوعه آنها کمیته‌هایی برای شرکت در برگزاری جشن کوروش کبیر تشکیل گردیده است و ریاست عالی این کمیته‌ها رانسز سلاطین و روسای جمهور همان کشورها قبول نموده‌اند مانند فرانسه، ایتالیا، بلژیک، هلند، دانمارک، کانادا، پاکستان، ژاپن و غیره در سایر کشورها نیز مقدمات تشکیل این



کمیته‌ها بعمل آمده و از طرف دولت امریکا و انگلستان نیز به سفرآء کبار ایران - اطلاع داده شده است که پرزیدنت کندی ریاست عالیته کمیته امریکائی و ملکه انگلستان ریاست عالیته کمیته انگلستان را قبول خواهند فرمود. در ممالک عربی تا کنون چنین کمیته‌ای که البته در صورت تشکیل می‌بایستی ریاست عالیته کمیته‌های نامبرده نیز از طرف سلاطین و روسای جمهور مورد قبول واقع گردد تشکیل نیافته است.

۲- تاریخ قطعی برگزاری جشنهای شاهنشاهی تحت مطالعه است و تقریباً از تصمیم متخذه مطلع خواهند گردید ولی در هر حال زودتر از اردیبهشت ماه ۱۳۴۳ نخواهد بود.

۳- از یک عده مورخین و باستانشناسان و روسای دانشگاه و شخصیت‌های برجسته کشورهایی که در این جشن شرکت خواهند نمود در موقع برگزاری جشنها رسماً دعوت بعمل خواهد آمد که در هنگام مراسم مزبور در ایران شرکت نمایند ولی در نظر نیست که از سلاطین و روسای جمهور کشورهای نامبرده دعوت بعمل آید.

۴- در مورد شرکت دولت اسرائیل بطوریکه خاطر شریف اطلاع دارد دولت

نامبرده از طرف دولت شاهنشاهی برسمیت شناخته نشده است لذا دعوتی برای شرکت در مراسم جشنها از آن دولت بعمل نخواهد آمد.

ضمناً یک نسخه‌ای از اسامی اعضای کمیته فرانسوی که ریاست عالییه آنرا حضرت ژنرال دوگل رئیس جمهور فرانسه قبول فرموده‌اند و نسخه‌ای از اسامی اعضای کمیته هلندی که تحت ریاست پرنس



برنهارد شوهر ملکه هلند تشکیل گردیده است برای ارسال سفارت کبری شاهنشاهی در دمشق و اطلاع جناب آقای سفیر کبیر لفاً ارسال مینماید تا با مطالعه آنها روشن شوند که چه قبیل اشخاص در کمیته دمشق در صورت تشکیل می‌بایستی شرکت نمایند و ضمن مذاکره با وزارت امور خارجه یکی از شخصیتهای برجسته مانند وزیر امور خارجه یا وزیر فرهنگ و یا امثال آنان می‌بایستی برای ریاست کمیته انتخاب و

۱- رژیم پهلوی جزو اولین کشورهایی بود که دولت تازه تاسیس و متجاوز اسرائیل را به رسمیت شناخت و پس از حضور رجال سیاسی عرب و کشورهای همسایه من جمله پاکستان و فشار زیاد آنان بر همکاری رژیم ایران با دول عربی و از سوی فشار افکار عمومی در داخل کشور به ناچار تغییر موضع داد و این تخیر موضع هم بی‌اتاثید و هماهنگی دول استعماری امریکای انگلیس صورت گرفت و پس از روی کرد کامل به سوی استثمار نو مجدداً در سالهای ۲۲-۱۳۳۱ با اسرائیل رابطه دوستانه برقرار کرد.

در کتاب تاریخ روابط خارجی ایران جلد ۲ چنین می‌خوانیم: ... این امر منجر به تقسیم فلسطین می‌شود که صهیونیستها از آن استفاده کرده و در ۲۴ اردیبهشت ۱۳۳۷ (۱۴ مه ۱۹۲۸) دولت اسرائیل را تاسیس نمودند ... در چنین اوضاع آشفتگی بود که لیاقت حلی‌خان نخست‌وزیر پاکستان، امیر عبدالله نایب‌السلطنه عراق و ملک عبدالله پادشاه اردن پس‌دویم در بهار و تابستان ۱۳۳۸ به ایران آمدند و مقامات ایرانی را به لزوم همکاری و الحاق به سازمان دفاعی خاورمیانه تشویق نمودند. اما حکومت مساعد برافزای در دی ماه ۱۳۳۸ (ژانویه ۱۹۵۰) در دوره فترت بین مجلس پانزدهم و شانزدهم دولت اسرائیل را به رسمیت شناخت و در بیت‌المقدس اشغالی سرکنسولگری دایر کرد. -تاریخ روابط خارجی ایران جلد ۲- دکتر عبدالرضا هوشنگ مهدوی ۱۳۳۸ - تهران - ص ۲۸ - ۲۹

توسط نامبرده از سایر اشخاصی که عضویت کمیته را بایستی دارا باشند دعوت بعمل آورده شود و پس از تشکیل کمیته جناب آقای محمود ملایری رسماً از رئیس کشور تقاضا خواهند نمود که ریاست افتخاری و عالیه کمیته نامبرده را قبول فرمایند زیرا ریاست عالیه شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی را اعلیحضرت همایون شاهنشاه قبول فرموده‌اند و بهمین مناسبت در تمام کشورهایی که چنین کمیته‌ای تشکیل می‌گردد ریاست عالیه آن با شخص اول آن کشور یعنی سلاطین و یا رؤساء جمهور باشد یکنسخه از مجله ایران باستان که نظریه مرحوم ابوالکلام آزاد وزیر سابق فرهنگ هندوستان راجع بکروش کبیر و تطبیق دادن آن با

ذوالقرنین که در قرآن مجید در صوره [= سوره] "کهف" بدان اشاره گردیده در آن مندرج است برای مزید اطلاع جناب آقای سفیر کبیر لفاً ارسال میدارد که در نظر است ترجمه عربی نظریه فقید نامبرده در مجله الاخاء چاپ تهران تا یکماه دیگر منتشر گردد که نسخه‌ای از آن برای کلیه سفارتخانه‌های اسلامی ارسال خواهد شد. - ه



۱- مولانا ابوالکلام آزاد، وزیر فرهنگ جمهوری هندوستان که از زمان تشکیل نخستین کابینه پس‌اندیت نهمرو، تا آخرین روزهای زندگی خود سمت وزارت فرهنگ هند را به عهده داشت. وی از مفسران قرآن کریم و نویسندگان معاصر هند است. وی سعی نموده تا تطبیقی بین ذوالقرنین و کوروش با تفسیر خاصی از قرآن کریم ارائه نماید که نظر او توسط برخی از مفسران تأیید و بعضی ادعای او را رد نموده‌اند البته غریبها سعی کرده‌اند تا ذوالقرنین را به اسکندر مقدونی نسبت دهند که از سوی اکثریت قریب به اتفاق مفسران اهل تشیع و تسنن این مطلب رد شده است. تحلیلی از فلسفه جشنهای شاهنشاهی ایران - چاپخانه سکه ص ص ۲۶ و ۲۷

نایب رئیس شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی ایران
جواد بوشهری
رونوشت جهت استحضار کمیسیون محترم فرهنگ ایفاد می‌گردد.

ملکه کارناوال ۱۹۶۲

دالی ادلر - ملکه کارناوال ۱۹۶۲ اسرائیل پس از ورود بیتهران توسط جت هوایی اسرائیل ال ال - شخصی که در کنار وی نشست است آقای هانس و ابرود نماینده ال ال در ایران میباشد. در قستیوال کارناوال پوریم در اسرائیل رسم بر اینست که کودکان مانند استر زیبا یا مانند کوروش کبیر لباسهای بنا شکوه میپوشند. این قستیوال شاد با بالماسکه و رقص در خیابانها و نمایش صحنه‌هایی از ایران قدیم یادبود ازدواج دختر یهودی زیبا را با پادشاه بزرگ ایران جشن میگیرد.

دالی ادلر که بسیار زیبا و دارای بدنی شفاف میباشد در این قستیوال بعنوان ملکه قستیوال انتخاب شده برای این زیبایی اسرائیلی که هم از روز لب و هم از فکر ازدواج سریع احتراز میکند از جمله جوایزی که نصیبش شد یک بلیط مسافرت با ایران توسط هوایمائی ال ال و یک هفته گردش در ایران بود.

استر جدید به موسیقی جاز و شننا بسیار علاقمند است



وی در نظر دارد مدل بشود و قبلاً شغلی دست و پا کرده است که در یک سالن مد درجه اول اروپائی انتظار او را می‌کشند. وی در ایران از همدان که قبر استر در آنجا قرار دارد دیدن خواهد کرد و اصفهان و شیراز را نیز قبل از بازگشت به پایتخت خواهد دید.

نقل از روزنامه کیهان ۲۱ ژوئن

۱- کتاب "استر" در عهد عتیق داستان یک زن یهودی به همین نام است که به کمک همویش "مردخای" به حرمسرای خشایار شاه راه پیدا می‌کند سوگلی شاه و ملکه ایران می‌شود. داستان استر به طور خلاصه از این قرار است که در زمان سلطنت خشایار شاه روزی پادشاه در یک مجلس بزم مردانه در حالی که سرش از باده گرم بود ملکه یا همسر سوگلی خود "وشتی" را به حضور می‌طلبد تا زیبایی او را به رخ همه بگذرد. وشتی از حضور در این مجلس مردانه استعاض می‌کند و این امر بر پادشاه گران آمده و به توصیه مشاورانش که در همان مجلس حضور داشتند تقسیم می‌گردد ملکه دیگری برای خود انتخاب نماید ... در دربار خشایار شاه یک مسرد یهودی به نام "مردخای" که از مهاجرین بابل بوده خدمت می‌کرده و چون از دستور شاه مطلع می‌شود دختر عموی خود به نام "هدسه" را به دربار می‌فرستد و به او تعلیم می‌دهد که قومی و خویشاوندی خود را با او قاشی نکند. خشایار شاه پس از ... او را ستاره یا استر می‌نامد و تاج مخصوص ملکه را بر سر وی می‌نهد... طی توطئه‌ای که بر علیه خشایار شاه طرح می‌شود او از این توطئه جان سالم به در می‌برد به وسیله وزیرش هامان حکم قتل عام یهودیان را می‌گیرد و حدود صد هزار نفر از یهودیان را می‌کشد. استر برای نجات قوم خسود وارد قفسه می‌شود و خشایار شاه را نسبت به هامان بدبین می‌کند و با قتل هامان و روی کسار آمدن مسردخای یهودیان انتقام می‌گیرند و روز ۱۴ آزار را به همین مناسبت "عید پوریم" نامگذاری نموده و جشن می‌گیرند. (پوریم را از

اسناد جلد دوم بزم اهریمن (۶ صفحه)

۱۴ جولای ۱۹۶۴

تاریخ: ۱۳۴۳/۴/۵

آقای پرفسور هنری رافائل گلد

استاد عزیزم

امیدوارم در مسافرت کوتاه خود به ایران بشما خوش گذشته باشد و سلامتی به میهن خود بازگشته باشید. بطوریکه بشما اطلاع داده شده آئین تاجگذاری اعلیحضرت همایون شاهنشاه و

بیست و پنجمین سال سلطنت شاهنشاه در اکتبر ۱۹۶۵ توأم با مراسم جشن یادبود بیست و پنجمین قرن بنیان‌گذاری شاهنشاهی ایران بدست کورش کبیر انجام میگردد و جشن مزبور در بیشتر پایتخت‌های کشورهای جهان برگزار میگردد.

ایتجناب علاقه وافر دارم که سازمان بین‌المللی یهودیان جهانی که مرکز آن در نیویورک است نیز در این جشن‌ها شرکت فرموده و بیادبود سلطنت کورش کبیر

که طبق روایات عهد عتیق نجات دهنده یهود از اسارت بابل میباشد جستی برگزار نمایند. بنظر ایتجناب مشارکت در این امر با تولید فیلمی از زندگی کورش کبیر بمانند فیلمهای عظیم تاریخی از نوع ده‌فرمان موسی و غیره اهمیت وافری خواهد داشت.

امیدوارم در اینموضوع توجه عملی مبذول فرموده و یکی از شرکت‌های فیلمبرداری امریکائی را حاضر بانجام این امر خواهید نمود زیرا ایتجناب یقین دارم که چنین فیلمی در طی جشنها در سرتاسر جهان نمایش داده خواهد شد



* در سال ۱۳۲۳ هجری شمسی آژانس یهودیان دفتری را در شهر نیویورک به نمایندگی خود باز می‌کند و ۵ سال بعد حسین دفتر به‌عنوان شرکی کامل به نام آژانس یهودیان در نیویورک به نیت می‌رسد و در دادگستری امریکا نیز به‌عنوان نماینده سازمانی که مرکز آن در اورشلیم است تیت می‌گردد و شروع به فعالیت می‌نماید. در سال ۱۳۳۱ کنت (مجلس) اسرائیل قانونی را می‌گذراند که بنسبج آن سازمان جهانی صهیونیست‌ها و آژانس یهودیان بعنوان سازمانی قانونی و معاف از مالیات شناخته شده و چگونگی روابط آن با دولت اسرائیل مشخص و طسی همین قانون اعلام می‌گردد... در اسراس پیمان سال ۱۳۳۲ هجری شمسی وظایف این فرمسه می‌بایست چنان باشد که در زیر آمده: ایجاد سازمانی برای مهاجرین یهودی در حجاز و انتقال آنها و اموالشان به اسرائیل، فرکت در امر جذب مهاجرین در اسرائیل، پرداختن به امور مهاجرت جوانان، اسکان دادن مناطق کشاورزی در اسرائیل... کمک به امور فرهنگی و موسسات آموزش عالی در اسرائیل... و بالاخره صاهنگ کردن فعالیت موسسات یهودی در اسرائیل و سازمان دادن به آنها در معده‌ده‌های تعیین شده یا کمک مالی دولت و مردم

سازمانهای یهودیان امریکا و اسرائیل - اسراس - فرمسه ج ناصر - ص ۲۹ و ۳۰

و شهرت و معروفیت زیادی بدست آورده و از هر لحاظ بصرفه کمپانی فیلم بردار خواهد بود.

برای اطلاع جنابعالی به پیوست رونوشت قراردادیکه بین شورای مرکزی و آقای پیر کورو فرانسوی برای تهیه فیلمی از زندگی کورش کبیر تنظیم شده ولی بعلت عدم توفیق مشارالیه بجمع آوری سرمایه عملی نشده ارسال میدارد. امیدوارم جواب جنابعالی بزودی برسد.

با تقدیم عالیترین احترامات
ارادتمند - سناتور جواد بوشهری
نایب رئیس شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

شماره: ۱۵۱۵

محرمانه

تاریخ: ۱۳۴۳/۴/۲۴

جناب آقای قدس نخعی وزیر محترم دربار و رئیس شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران

احتراماً رونوشت شرحی که در مورد مشارکت سازمان بین‌المللی یهودیان در تهیه فیلم کورش کبیر به جناب آقای پرفسور هنری رافائل گلد* که یکی از



شخصیت‌های سرشناس یهودیان آمریکا میباشد نوشته شده است جهت استحضار خاطر محترم بیوست ایفا میگردد.

نایب رئیس شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی ایران سناتور - جواد پوشهری

رونوشت جهت استحضار دفتر امور داخلی ایفا میگردد دفتر شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی ایران

* پرفسور هنری رافائل گلد از شخصیت‌های مهم یهودی و از اعضای مؤثر سازمان بین‌المللی یهودیان جهان می‌باشد.

شماره: ۲۳۱۲ IPD تاریخ: ضمائمه نامه مورخ ۹ نوامبر ۱۹۶۷
 مؤسسه طرح ریزی و توسعه (IPD)

در سال ۱۹۶۲ بمنظور تقدیم تجربیات اسرائیل در زمینه امور مهندسی و اقتصاد و غیره به کشورهای دیگر یک شرکت مشورتی مستقل از طرف وزارتخانه های امور خارجه و مسکن و کشور و کنار دولت اسرائیل تشکیل گردید.

شرکت مزبور موسس و پایگذار اصلی گروه متعددی از شرکتهای مشاورین است



که پس از امتحان دقیق و ترتیبات مربوط به صدور پروانه انتخاب و پرسیمت شناخته شدند. و بدین طریق سطح عالی لیاقت حرفه ای و دارا بودن شهرت و تجربه شرکتهای مزبور را تأمین نمود.

مؤسسه مزبور موفق گردید متجاوز از بیست شرکت مهندسی و مشورتی را که دارای ۹۵۰ عضو حرفه ای متخصص در امور بازاریابی و توسعه و تعداد زیادی از مهندسین و کارشناسان در امور مربوطه دیگر میباشد

در داخل یک سازمان گرد آورد.

این تخصص بمیزان وسیع امکان اجرا و انجام هرگونه پروژه ایسا بوسیله کوشش های مشترک و دسته جمعی کلیه قسمتها میسر میسازد و با این نوع سازمان میتوان از طرق جدید به بهترین وجهی در رموز قنون جدید استفاده نموده و با تجربیات و صلاحیت فنی که دارد این پروژه را بعهده بگیرد این شرکت و شرکتهای وابسته به آن پروژه های زیادی را در اسرائیل انجام داده اند مثلا بعضی از فعالتهای این شرکت در ماوراء بحار عبارت از تنظیم طرح هائی برای مناطق و شهرهای مختلف در سیرالئون و جمهوری افریقای مرکزی و قسمت

ولتای علیا و کشور یوگاندا و ملاوی و روواند و یونان و ترکیه و غیره از فعالیتهای دیگر این شرکت عبارت است از ساختمانهای دولتی و مهمانخانه‌های متعدد از قبیل:

موسسه مدیریت عمومی شهر رانگون واقع در برمه و ساختمان عمارت مجلس شهری در شهر (فری تون) کشور لیبیا و عمارت شهرداری در شهر (لاگوس) و نیگریا و مهمانخانه وابسته به رئیس جمهور در شهر پورت هارکورت در کشور نیگریا و مهمانخانه وابسته به رئیس جمهور در شهر (دنگو) در نیگریا

شرکت کوتین هوکارو -

نام‌بورگ

در سال ۱۸۹۵ بسوسیه فیلکس کوتین هو تاسیس گردید.

در سال ۱۹۱۴ رابرت کارو به آن پیوست

یک شرکت خصوصی

سجارتی و صنعتی در

ستجاوز از «۳۰» کشور

جهان شعبه دارد این

فعالیتها مربوط به «۸۰»

کشور مختلف است که

انجام آنها بمحض دریافت

دستور آغاز میگردد و

شامل طرح‌ریزی و تأمین

امور مالی میباشد.

بعضی از شرکتهای فرعی عبارت‌اند از:

موسسه فرانسوی کوتین هوکارو مقیم پاریس

شرکت کوتین هوکارو مقیم نیویورک

شرکت کوتین هوکارو (وی، بی، جی، ام، بی، ایچ، وینه

شرکت کوتین هوکارو (لندن) مقیم لندن

شرکت کوتین هوکارو (بلژیک) مقیم آنتورپ

شرکت فن -نورد روم مقیم اسلو



رفرنهای بانکی

دوج بانک آ-جی

درزدر بانک آ-جی

کومرس بانک آ-جی

شرکت ملونت-تل آویو

ترویج کننده مهمانخانه و سوراتچی و محاسبات مشاور و سورات چیهای

بین المللی و مدیریت مهمانخانه و عملیات

اعضای F.I.A.V. , I.C.A.

, A.S.T.A. , I.H.A.

سابق در آلمان غربی که

مدت زیادی است صاحبان

مهمانخانه بودند و عملیات

خود را در اسرائیل (که

سابقا در قیمومیت بریتانیا

جزء اراضی فلسطین بود)

آغاز نمودند. در سال

۱۹۳۳ موقعیکه این شرکت

مهد صنعت هتل [هتل]

داری گردید.

پروژههای عمده شامل

مهمانخانه شارون در

اسرائیل و مهمانخانه کیلی

مان زارو در تانزانیا

میباشد.

رفرانس بانکی: بانگ لئوی لیزانیل در تل آویو



اسناد جلد سوم بزم اهریمن (۱۵ صفحه)

۱۶۴ / جشنهای ۲۵۰۰ ساله به روایت اسناد

تاریخ: ۴۹/۴/۱۲

(صورت‌مجلس شورای جشن شاهنشاهی کلیمیان وابسته بشورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران)

جناب آقای دکتر محمد وزیر ری رئیس کمیسیون برنامه و تشریفات

بر اثر دعوت نامه شماره ۱۶۵۳/۷۱۹ مورخ اول اردیبهشت ۴۹ در ساعت

دوازده روز شنبه دوازدهم اردیبهشت کمیسیتی با حضور:

تیسسار سرلشگر دکتر

سعادت‌مند رئیس کمیسیون

ارتشی و معاون ناظر حسن

اجرای برنامه‌های جشن

شاهنشاهی در پایتخت.

تیسسار سر تیپ عینی

زالتاش نماینده سازمان

اطلاعات و امنیت کشور.

جناب آقای لطف اله حی

رئیس شورای جشن

شاهنشاهی کلیمیان .

و آقایان حبیب القائیان *

ابراهیم موزه - دکتر لقمان

امیتی - موسی گرماتیان -

سوفر فروزان - حبیب

مراذپور - صمد طویی -



حشمت اله عینی - ناصر کهنیم - مهندس لطف اله حلیمی - مهدی کهنیم -

چیتانات - یوسف شاهری - دکتر روح اله کهنیم - حق نظر فرح نیک - مهندس

الیاس کیای - مهندس مراد - شاتولی خلیل نهانی. آقای انتشاردی مسئول دفتر

جلسات شورا. بهمن فرهمند دبیر کمیسیون تشکیل گردید.

آقای دکتر معتمدوزیری اظهار داشتند: دعوت امروز آقایان برای آن بود که در

حضور جناب آقای سناتور بوشهری معارف‌های بعمل آید و در اطراف برنامه

شورای کلیمیان که تاکنون بدفتر شورای مرکزی تحویل نگردیده مذاکراتی

سیاسی و اقتصادی سوه اثر داشته. ضمناً اطلاعی رسیده، سستی سراسر اینکه مشارالیه پویانگی خود به دولت انگلیسی افتخار می‌نمایند و در حفا با دستگاههای اطلاعاتی شوروی مربوط بوده که این مطلب را سازمان مرکزی "سیا" در اروپا نیز تأیید نموده است.»

- اسناد ساواک - مربوطه‌های افرادی

حسب الله القائیان قرزند بنیابایی در سال ۱۲۹۱ ش در تهران بدتیا آمد. وی از بازرگانان و سرمایه داران بزرگ یهودی در ایران بود. مدت زیادی رئیس انجمن کلیمیان ایران بود و ارتباط بسیار نزدیکی با نماینده اسرائیل در ایران (غزوی) داشته و تمامی امور را با اجازه او به انجام می‌رساند. تأییدد باارها بخاطر گرافروشی و انعام امور خلاف قساوی در کسارهای اقتصادی تحت تعقیب و بازداشت قرار گرفته و بنا اذن محمدرضا شاه از زندان آزاد گردیده است. القائیان در نامه مورخه ۱۲۵۵/۹/۷ خود خطاب به شاه چنین نوشته است: «چنان تثار حبیب القائیان که در جریانات مبارزه با گرانفروشی صورت تعقیب قرار گرفته در دادگاه شعبه ۱۵ استان تهران تبرئه و سپس مجدداً تحت پیگرد و در این مرحله بعفت عدم دفاع از خود محکوم گردیدم مشمول عایات شاهنشاه عدالت پیروز قرار گرفته و مورد نظر ملکات واقع شده. اینک آگاه شدم که پنجازات بسیار شدیدتری که محدودیت از فرصت شرقیایی بحضور مقدس شاهنشاه ...»

بعمل آید.

متأسفانه در اثر بیش آمد فوت مرحومه همسر جناب آقای سناتور بوشهری و تألمات روحی ایشان نتوانستند در جلسه شرکت کنند بنده از طرف ایشان از حضور آقایان محترم در این جلسه تشکر میکنم.

تیمسار سرلشکر دکتر سعادت‌مند اظهار داشتند: بسیار خوشوقت هستم که میبینم آقایان در این جلسه شرکت فرموده‌اند: ما همگی یک انگیزه داریم و آن بزرگداشت آئین شاهنشاهی خودمان است که در حدود ۲۵۰۰ سال قبل بر

اساس آزادی فردی و اجتماعی احترام بمذاهب و عقاید پایه‌گذاری شده اما برادران کلیمی ما دو انگیزه دارند. یکی انگیزه مهین پرستی و آئین شاهنشاهی و دیگری یادبودی است که از سلطنت کوروش بزرگ دارند که این پادشاه را طبق سنت‌های ملی و مذهبی خود ستایش میکنند. بنابراین در این جشن آقایان خیلی بیشتر از سایر اقلیت‌ها سهم هستند و جا دارد فعالتهای بیشتر و چشم‌گیری داشته باشند.

من پیشنهاد میکنم: آقایان برنامه‌هایی را که بوسیله سایر دستگاهها تهیه شده مطالعه فرمایند و برنامه‌ای تهیه کنند که جواب‌گوی این دو انگیزه باشد.

آقای لطف اله حی اظهار داشتند: ما کمال تشکر را داریم که جناب آقای سناتور بوشهری چنین مجلسی را تشکیل دادند که شرفیاب شویم و در مورد برنامه‌ها مذاکره شود بنده باستحضار آقایان میرسانم برنامه ما هم آماده شده و امیدواریم که بطور احسن در برگزاری این جشن بزرگ شرکت کنیم و این موجب کمال افتخار ما خواهد بود.



دچار گردیده‌ام... جان نایاب من و خانواده‌ام فدای سلامت و سعادت شافته... ایران بیاد»
 نامبرده از اعضای جمعیت فراماسونری و لژ سقراط و پیسه‌لوی بوده و فعالیت چشمگیری در راستای کوچ یهودیان ایرانی به اسرائیل و تبلیغ در این خصوص و خریداری مقادیر متناهی زمین در نزدیکی تل‌آویز و شرکت در معاملات اراضی فلسطین با هماهنگی آژانس جهانی یهود انجام داده‌اند البته سود سرشاری نیز عایدش شده است. مشارالیه به فتاحیت تاجگذاری شاه و فرح پیام تبریک به همراه هدیه‌ای ارسال داشته است. در اسناد ساواک گزارشی در خصوص استخدام وی بعنوان همکار نیز وجود دارد.
 - اسناد ساواک - پرونده‌های انفرادی

آقایان کرمانیان اظهار نمودند: شرکت در برگزاری مراسم جشن برای ما جنبه تاریخی و مذهبی دارد در تورات از هیچ پیغمبری بقدر کورش کبیر تجلیل نشده آنچه توانائی داشته باشیم بعنوان انجام وظیفه (نه بحکم خوش آمد و رقابت با دیگران) کوشش خواهیم کرد، ما از ده سال قبل که این برنامه تهیه شد افکار عمومی کلیمیان جهان را برای شناساندن ایران و شرکت در برگزاری این جشن جلب کرده‌ایم.

تیعسار سرلشگر دکتر سعادت‌مند اظهار داشتند: آنچه من بطور ناقص و مختصر



گفتم شما تکمیل کردید ولی باید آقایان متوجه باشند این شورا بهیچوجه نظر ایجاد رقابت ندارد و برنامه‌ای هم برای هیچ سازمانی تهیه نمیکنند آقایان مختار هستید هر کار که میخواهید میتوانید انجام دهید. چون در هر کاری باید الگوسازی شود و سلیقه‌ها در یک سمت گرایش داده شود برنامه هائی را که خود آقایان پیشنهاد میکنند شورا بررسی میکند و احیانا هم توصیه هائی در جهت هم آهنگی خواهد شد.

آقای خلیل نهائی اظهار داشتند: بنده از جانب خودم و کلیه آقایان تقاضا دارم مراتب تأسف و تسلیت ما را از این پیش آمد بعرض جناب آقای سناتور بوشهری برسانند.

از تیعسار محترم که ما را برادر خواندند سیاست‌گذاری میکنم در مورد شرکت در مراسم جشن بعرض میرسانم کورش اسباب افتخار تمام دنیا بود. تاریخ نبود نشان میدهد در موقعی که ظلم و ستم در تمام کشورها استیلا یافته بود منشور آزادی کورش دنیای آن روز را نجات داد افتخار میکنم در همه جا

بگوئیم ایرانی هستیم و از منشور آزادی کورش استفاده میکنم ما از کتاب مقدس - از منشور کورش - از منشور انقلاب شاه و مردم الهام میگیریم ولی احتیاج به راهنمایی‌های شما داریم بما فرصت بدهید برنامه‌های سایرین را بخوانیم و برنامه جامعی تهیه کنیم - ما هرجه داریم از ایران داریم این جا بدنیا آمده‌ایم - این جا زندگی میکنیم و این جا میمیریم، همگی برای انجام وظیفه مقدس خود آماده هستیم .

آقای دکتر محمد وزیری اظهار داشتند ما تحت تاثیر بیانات میهن پرستانه



آقایان قرار گرفتیم و واقعا من پیشنهاد میکنم یک سوکمیسیون از آقایان تشکیل شود هر تعداد از آقایان هم بخواهند میتوانند در سوکمیسیون شرکت نمایند تیمسار سرلشگر دکتر سعادتمند - تیمسار سرتیپ زلتاش تشریف خواهند داشت و خود بنده نیز در صورت امکان در جلسه شرکت میکنم.

رئوس برنامه‌ای که باید تهیه شود بررسی میفرمائید هر نوع راهنمایی لازم باشد خواهد شد البته برنامه باید در چهارچوب برنامه اولی که خودتان پیشنهاد فرموده‌اید و در شورا تصویب شده باشد از برنامه مصوبه اولی نمیتوان چیزی کسر کرد ولی آقایان اگر پیشنهادات بیشتری داشته باشند میتوانند به برنامه اضافه کنند.

تیمسار سرلشگر دکتر سعادتمند گفتند مدت این جشن ۸ روز است سه روز اول جشن در تخت جمشید و شیراز برگزار میشود.

نمونه‌های ارتش شاهنشاهی با لباس و تجهیزات دوران هخامنشی - اشکانی - ساسانی - صفاری - افشاریه - زندیه - قاجاریه و دوران فرخنده پهلوی

نیروی هوایی - دریائی - زمینی - سپاهیان انقلاب - درپیشگاه شاهنشاه آریامهر در تخت جمشید رژه میروند برنامه جشن در تهران طرز دیگری خواهد داشت البته در سوکمیسیون که از آقایان تشکیل میشود توصیه‌های بیشتری خواهد شد وقتی از برنامه‌های دیگر آگاه شدید متوجه میشوید چه نوع باید جشن بگیریم. پس از مذاکرات مفصل مقرر گردید سوکمیسیون مورد نظر روز شنبه ۱۹ اردیبهشت ساعت چهار بعد از ظهر در دفتر شورای مرکزی تشکیل گردد.

جلسه در ساعت ۱۴ خاتمه

پذیرفت .



۱۹۲ / جشنهای ۲۵۰۰ ساله به روایت اسناد

تاریخ: ۱۳۴۹/۳/۲۳

شماره: ۲۶۸۱

ریاست محترم شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران

محترماً بیوست برنامه ده گانه شورای کلیمیان ایران در جشن شاهنشاهی ایران تقدیم میگردد و امیدوار است مورد موافقت آن ریاست محترم واقع گردد. با تقدیم احترامات



شورای یهودیان ایران
در جشن شاهنشاهی ایران
لطف اله حی

دکتر شورا

مجدد در کمیسیون برنامه ریزی
مطرح و بتصویب نهائی برسد.

۴۹/۳/۲۳

این برنامه در جلسه مورخ
۴۹/۳/۲۰ و ۴۹/۳/۲۴ کمیسیون
برنامه و تشریفات تصویب گردید.

تاریخ: ۱۳۴۹/۳/۲۳

برنامه شورای کلیمیان ایران در جشن شاهنشاهی ایران

- ۱- آذین بندی و چراغانی سازمانهای کلیمیان و کنیسه‌ها و موسسات وابسته در تهران و شهرستانها.
- ۲- اجرای مراسم نیایش در کنیسه‌ها و سازمانهای کلیمیان در تهران و شهرستانها همزمان با برگزاری آئین نیایش میدان شهید آریامهر.

۳- گل افشانی بر پیکره اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در تهران - اصفهان - شیراز و همدان و سایر شهرها برابر برنامه شورای کلیمیان



۴- تبار تاج گل بر آرامگاه اعلیحضرت رضا شاه کبیر بوسیله شورای کلیمیان.

۵- تشکیل مجلس جشن و سرور و اجرای آهنگهای موسیقی و رقص در تهران و شهرستانها برابر برنامه شورای کلیمیان

۶- تجهیز افکار عمومی جوامع یهودی در داخل و خارج از کشور با استفاده از امکانات موجود از جمله مطبوعات و رادیو و تلویزیون (برنامه‌های داخل کشور با نظر وزارت اطلاعات تنظیم و اجرا خواهد شد).

۷- ایجاد یک مرکز توریستی آبرومند مجهز به نور و صدا در محوطه آرامگاه استر مردخای در همدان از طریق توسعه اراضی و تعبیرات داخلی و خارجی آرامگاه و محوطه سازی مدرن و بنای یک ساختمان اضافی مناسب با تصویب وزارت فرهنگ و هنر و شهرداری همدان بر اساس قوانین و مقررات

۱۹۴ / خردادماه ۱۳۹۰ - ساله به روایت استاد

جاری کشور.

۸- تکمیل و توسعه و تجهیز کامل بیمارستان کوروش کبیر در تهران.

۹- ساختمان و ایجاد یک باب دبیرستان دخترانه در خیابان رازی برای گنجایش پانصد دانش آموز دختر و نامگذاری آن بنام کوروش بزرگ با نظر وزارت آموزش و پرورش.

۱۰- توسعه و گسترش هنرستان صنعتی یهودیان در خیابان مازندران از لحاظ مساحت زمین و ساختمان و سطح بالای تعلیماتی و ایجاد تاسیسات شبانه

روزی دخترانه بطوریکه ظرفیت مجموع تاسیسات این هنرستان به هفتصد نفر هنرآموز برسانه و دخترانه که ۲۰۰ نفر آنها شبانه روزی خواهند بود بالغ گردد و با تأمین بودجه سالیانه آن (با توجه به مواد ده گانه بالا) مجموع کل هزینه‌های انجام این برنامه در حدود مبلغ ۲۵/۰۰۰/۰۰۰/- ریال خواهد شد.

به اجازة نامیوس مراکز شبانه روزی دخترانه و پسرانه در حالی از سوی رژیم پهلوی صادر می‌گردید که برنامه توسعه فرهنگی غرب توسط شاه و روح به سرعت در حال پیگیری و اجرا بود. در این خصوص در کتاب امرهای سقوط چنین می‌خوانیم:

استفسر انگلیس الیستون پارمولو، در کتاب خود «خبر و سقوط» دیدگاه‌ها و رویه‌ها شاه را چنین توصیف کرده است: «پران در آخرین شاه پهلوی از لندن غرب به شمار می‌رفت؛ که در نتیجه یک حادثه جغرافیایی از هتایان طبیعی خرد جدا شده است. به نظر وی ایرانیان که نه از نژاد سامی، بلکه آریایی هستند قوی و استعداد آنان زیر پسردهی از سلطه اغترابیه و مغربیت آن، یعنی اسلام که در ۱۳۰۰ سال قبل در این کشور گسترده شد، رو به خاموشی گسرتابیده. شاه و طبقه حاکم می‌دانست که این برده را یعنی اسلام را کنار ببرد و مملکت ایران را در میان قدرتهای بزرگ احیا کند. بنابراین، منظور شاه از «تمدن بزرگ» مسأله ارتقاء سطح زندگی مادی مردم ایران نبود. است و این اصطلاح بنا به یک مفهوم روانشناسی کوی همراه نبود. است و آن اینکه، ایرانیان باید از راه «روشن زندگی سنتی اسلامی زیاده خرد و در جهت تسخیر از ویسی قریب گام بردارند»

«فرهنگی سقوط شاه» جلد یک، فصل روحان، نشر بیگ - ص ۶۶۳ و ۶۶۴.

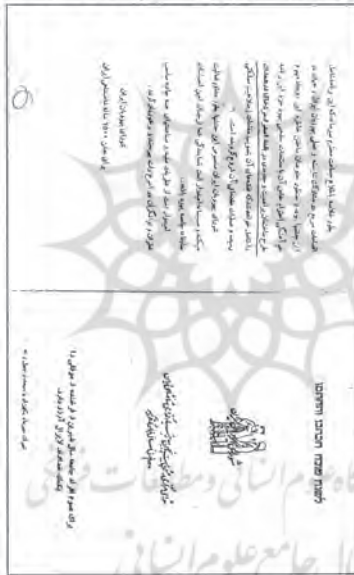


پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

بطور خلاصه باطلاع جماعت محترم میرساند که این برنامه شامل اقدامات سریع در مشارکت شایسته و عملی یهودیان ایران و جهان در این جشنها بوده و بمنظور جاویدان ساختن خاطره این رویداد مهم و هم آهنگی احترام خاص آن با معتقدات مذهبی یهود جزء این برنامه طرح ساختمان پراهمیت و جدیدی در بقعه استر و مردخای در همدان را شامل خواهد شد که نقشه‌های آن بتصویب مقامات ذیصلاحیت مملکتی رسیده و عملیات مقدماتی آن شروع گردیده است. شورای یهودیان ایران مخصوص این جشنها بطور مداوم فعالیت میکند و

صمیمانه امیدوار است
بنمایندگی شما ترجمان امین
احساسات صادقانه جامعه
یهود باشد...
امیدوار است از نظریات
مفید و مساعدتهای همه
جانیه صاحب نظران و
توانگران در اسرع وقت
بهره‌مند و برخوردار گردد.

شورای یهودیان ایران
برای جشن - ۲۵۰ ساله
شاهنشاهی ایران



چنانکه برادران همکیش یهودیان ایران بخوبی اطلاع دارند بسامر جهان مطاع شاهنشاه آریامهر جشنهای ۲۵۰۰ ساله بنیاد گذاری شاهنشاهی ایران در سال آینده یا تشریفات عظیم و تاریخی در مقیاس ملی و مملکتی و نیز با یک وسعت و مشارکت بین المللی در ایران برگزار خواهد شد مقدمات این رویداد مهم و پراهمیت از سالها پیش در دست آمادگی است و تقریباً در کلیه ممالک جهان با علاقمندی بی مانند و احترام خاص در این جشنها شرکت خواهند نمود برای یهودیان جهان بطور اعم و برای جامعه یهودیان ایران بالاخص این واقعه مفاهیم

باز هم مهمتری را در بر دارد باین معنی جامعه حقشناس ما بعنوان جزئی از ملت شریف ایران و بعنوان شریک - ۲۵۰۰ ساله سرنوشت خوب و بد آن موظف است و با کمال میل قصد دارد به بهترین وجه ممکن در بزرگداشت این واقعه مهم شرکت نماید.^۹

از طرف دیگر این جشنها در حقیقت یاد بود صدور اولین اعلامیه حقوق بشری در جهان ۲۵۰۰ ساله است همان اعلامیه‌ای که بفرمان

چنانکه برادران همکیش یهودیان ایران خوبی اطلاع دارند با مرجهالمطاع شاهنشاه آریامهر جشنهای ۲۵۰۰ ساله بنیادگذاری ایران در سال آینده یا تشریفات عظیم و تاریخی در مقیاس ملی و مملکتی و نیز با یک وسعت و مشارکت بین المللی در ایران برگزار خواهد شد مقدمات این رویداد مهم و پراهمیت از سالها پیش در دست آمادگی است و تقریباً در کلیه ممالک جهان با علاقمندی بی مانند و احترام خاص در این جشنها شرکت خواهند نمود برای یهودیان جهان بطور اعم و برای جامعه یهودیان ایران بالاخص این واقعه مفاهیم باز هم مهمتری را در بر دارد باین معنی جامعه حقشناس ما بعنوان جزئی از ملت شریف ایران و بعنوان شریک - ۲۵۰۰ ساله سرنوشت خوب و بد آن موظف است و با کمال میل قصد دارد به بهترین وجه ممکن در بزرگداشت این واقعه مهم شرکت نماید.

از طرف دیگر این جشنها در حقیقت یاد بود صدور اولین اعلامیه حقوق بشری در جهان ۲۵۰۰ ساله است همان اعلامیه‌ای که بفرمان کوروش کبیر شاهنشاه پروش ایران در آزادی ملت یهود از اسارت بابل و آبدی خانه خدا و مدد دهم در اورشلیم صادر شد و نه تنها بمنزله لوحه زرین در بزرگی روح و عظمت فکری در تاریخ بشریت بیادگار مانده و هنوز هم میدرخشد بلکه ماده تاریخ ۲۵۰۰ ساله جامعه یهودیان ایران است در حقیقت اعلامیه کوروش کبیر ابتدای سکونت یهودیان ایران در ایداد عزرا و نحمیا و در بابل در این دینار مقدس بشمار می‌آید

بزرگ ایران در آزادی ملت یهود از اسارت بابل و آبدی خانه خدا و معبد دوم در اورشلیم صادر شد و نه تنها بمنزله لوحه زرینی در بزرگی روح و عظمت فکری انسانی شاهنشاهی ایران در تاریخ بشریت بیادگار مانده و هنوز هم میدرخشد بلکه ماده تاریخ ۲۵۰۰ ساله جامعه یهودیان ایران شد - در حقیقت اعلامیه کوروش کبیر ابتدای سکونت یهودیان ایران در ادوار عزرا و نحمیا و زر و بابل در این دیار مقدس بشمار می‌آید. فی الواقع جشنهای سال آینده برای یهودیان ایران جنبه جشن ۲۵۰۰ ساله تاریخ ما در ایران است. از این حقایق مهمتر آنکه این

علاقتمندی و جانبداری رؤییم از یهودیان نه صرفاً سلحاظ گرایش مذهبی و یا قومی برخی از رجال ذی نفوذ و یا شخص شاه بود بلکه به خاطر طرفداری از اسرائیل و وابستگی آنان به استعمار انگلیس بود که سعی داشت رژیم اسرائیل را تقویت نماید. در کتاب ظهور و سقوط سلطنت پهلوی جلد دوم چنین می‌خوانیم: «در ۱۹۲۸ که دولت اسرائیل تأسیس شد، ایران به یهودیان عراقی که سرخلاف یهودیان ایرانی مورد سرکوب قرار گرفته بودند اجازه داد از طریق ایران به اسرائیل فرار کنند. در این هنگام یکی از وظایف اصلی موساد، سرویس جاسوسی اسرائیل، این بود که مهاجرت یهودیان به اسرائیل را تسهیل کند. دولت ایران به مأموران موساد اجازه داد در تهران فعالیت کنند، یعنی به عبارت دیگر از بند تاسیس دولت اسرائیل، ایران از اغراب حمایت لفظی می‌کرد و به اسرائیل کمک پنهانی می‌داد. این یک طرح باادام بود...»

ظهور و سقوط سلطنت پهلوی - جلد دوم - مؤسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی - نشر اطلاعات - ص ۲۲۴

جشنها در عهد سلطنت پدرا تاجدار و انسان بزرگ قرن ما اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر که بحق نزد یهودیان جهان کوروش ثانی لقب گرفته انجام میگردد و عظمت سایه گرانمایه و پراج شهریار عادل برای ما و جهانیان از روشنائی خورشید روشنتر است لذا علاقه و اشتیاق جامعه ما بشرکت عملی و همه جانبه در اعتلای مقام این واقعه از حد طبیعی بسیار بالاتر است.

بهین منظور از مدتها قبل از طرف شورای مرکزی جشن شاهنشاهی با شرکت گروهی از سرشناسان و افراد بصیر جامعه یهود شورای یهودیان ایران وابسته

بشورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی تشکیل و با مطالعه مستمر و عمیق و مشاورات لازم برنامه اجرایی جامعه ما را در این باره تهیه نمود و بتصویب مقامات مربوطه رسانید و عملیات اجرایی را شروع کرد. برنامه تفصیلی این وظیفه مهم که بطور قطع مورد علاقه فرد فرد جامعه ما است و شامل اقدامات مفصلی در زمینههای فرهنگی - بهداشتی جشنها و مشارکت جامعههای مختلف یهودیان جهان است

انرا اوضاع جشنهای سال آینده برای یهودیان ایران است. چنانچه جشن ۲۵۰۰ ساله تاریخ ما در ایران است. از این خنایب همسر آنکه این جشنها در عهد سلطنت پدرا تاجدار و انسان بزرگ قرن ما شاهنشاه آریامهر که بحق نزد یهودیان جهان کوروش ثانی لقب گرفته است انجام میگردد و عظمت سایه گرانمایه و پراج شهریار عادل برای ما و جهانیان از روشنائی خورشید روشنتر است لذا علاقه و اشتیاق جامعه ما بشرکت عملی و همه جانبه در اعتلای مقام این واقعه از حد طبیعی بسیار بالاتر است. بهین منظور از مدتها قبل از طرف شورای مرکزی جشن شاهنشاهی با شرکت گروهی از سرشناسان و افراد بصیر جامعه یهود شورای یهودیان ایران وابسته شورای مرکزی جشنهای شاهنشاهی تشکیل و با مطالعه مستمر و عمیق و مشاورات لازم برنامه اجرایی جامعه ما را در این باره تهیه نمود و بتصویب مقامات مربوطه رسانید و عملیات اجرایی را شروع کرد. برنامه تفصیلی این وظیفه مهم که بطور قطع مورد علاقه فرد فرد جامعه ما است و شامل اقدامات مفصلی در زمینههای فرهنگی - بهداشتی جشنها و مشارکت جامعههای مختلف یهودیان جهان است. یهودیان ایران با اطلاع همگان خواهد رسید تا هر خانواده یهودی ایرانی سهم خود را در آن ادا نماید.

بموقع خود با اطلاع همگان خواهد رسید تا هر خانواده یهودی ایرانی سهم خود را در آن ادا نماید.

شماره: ۴۲۰/۲۵۸۴۸

تاریخ: ۴۹/۹/۲۵

موضوع: یهودیان

شخصی بنام یوسف کهن که عضو انجمن کلیمیان میباشند غالباً در مورد پرداخت تعهداتی که مسئولین کلیمی جشنهای شاهنشاهی یا پیمانکار مربوطه نموده‌اند بطور غیر مستقیم مخالفت مینماید در مقابل حبیب القانیان کمکهای نموده است و نظر باینکه قرار است روز یکشنبه ۴۹/۹/۲۹ شورای جشنها و

انجمن کلیمیان و صندوق ملی بمنظور مذاکره و پرداخت تعهد مربوط به پیمانکار وجوهی دریافت دارند و با احتمال قوی آقای یوسف کهن مخالفت خواهد نمود لذا بهتر است در اینمورد تذکر لازم بوی داده شود.

نظریه شنبه - شماره تلفن یوسف کهن ۴۷۱۰۱ محل کار ساختمان آلومینیوم طبقه ۱۰ میباشند چنانچه قبل از تشکیل جلسه بوی تذکر لازم داده نشود در اسر



ساختمانی یهودیان در مورد جشنهای شاهنشاهی وقفه‌ای حاصل خواهد گردید.

نظریه چهارشنبه - شنبه قبلاً نیز خبری در همین زمینه گزارش نموده و باستحضار رسیده است. ارشاد

شماره: ۲۰/۲۴۸۱۳ هـ ۴۶

موضوع: سکه طلا منقش به تمثال شاهنشاه آریامهر و شهبانو و
والاحضرت ولایتعهد

تاریخ: ۴۹/۱۲/۱۶

« لطف‌اله حی فرزند اسماعیل در سال ۱۲۹۶ در تهران بدینا آمد. تحصیلات خود را تا دیلم متوسطه ادامه داد و به بازرگانی و تجارت دارو روی آورد. ساواک در گزارش بیوگرافی وی چنین آورده است: «فردی عیاش و به قمار و شب نشینی علاقمند است، اهل زد و بند و سوداخانه در امور بازرگانی و اداری، بسیار مادی، تا حدی متعلق و در محافل اقتصادی و بازرگانی حسن شهرت ندارد. به

سوداخانه‌های یهودی و مدرسه یهودیان در خیابان ژاله (مجاهدین) کمک‌های زیادی مسکریه و بنا آژانس یهود مسکری و برای جمع آوری کمک به اسرائیل فعالیت داشته و در قاچاق ارز از کشور نیز دست داشته، در حوزه انتخابیه اقلیت کلمی، فعالیت چشمگیری نداشته است». در گزارش دیگری از ساواک در خصوص ارتسباط نزدیک نامبرده با اسرائیل آمده است: «نامه مگیت (مگیت) وسیله نمایندگی اسرائیل در ایران برای آقای لطف‌اله حی نماینده اقلیت یهود در مجلس شورایی رسید» است که ترجمه آن بشرح زیر می‌باشد:

جناب آقای لطف‌اله وزیر دارائی

حضرت - عزیزم

سخن برارزش و قراواتی در باره علاقه شما به اسرائیل و کمک مهم شما به مگیت اسرائیل از سفیر ما در ایران آقای میرعزری شنیدم با کمک یهودیاتی خوب مثل شما توانستم کشور اسرائیل را آباد نموده و توسعه دهیم که

اخیراً آقای لطف‌اله حی* نماینده مجلس شورایی سه عدد سکه طلا منقش به تمثال علیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و شهبانو و الاحضرت

ولایتعهد تهیه نموده است از هر یک از سکه‌های مورد نظر فقط یکعدد ضرب

گردیده و نحوه ساخت آن نیز

دستی و با دخالت بعضی

ماشین آلات بوده که از

لحاظ معنوی دارای ارزش

فوق العاده میباشد. مشارالیه

در نظر دارد سکه‌های

مذکور را بمناسبت عید

توروز به پیشگاه شاهنشاه

آریامهر تقدیم نماید.

همچنین شخص مذکور

سفارش ساخت یکقطعه

آثار باستانی را به هنرمند

مربوطه داده و در نظر دارد

بمناسبت دو هزار و

پانصدمین سال جشنهای

شاهنشاهی تقدیم حضور

شاهانه نماید.

نظریه شنبه: خبر فوق صحت دارد.

نظریه چهارشنبه: عین سکه‌های منقش به تمثال مبارک شاهنشاه آریامهر و

علیاحضرت شهبانو، و الاحضرت ولایتعهد که مدور میباشد مشاهده گردیده

است لذا صحت خبر فوق تأیید میگردد. ارشاد

باستحضار ریاست بخش ۳۲۵ برسد

از طرف رئیس بخش ۳۲۱. رنجبر: ۴۹/۱۲/۲۵



شماره: ۱۶۸۸۰۱/هـ جشنهای ۲۵۰۰ ساله تاریخ: ۴۹/۱۲/۱۶

روز ۴۹/۱۲/۱۱ همراه آقای امیر ابراهیمی شهردار شیراز آقای دکتر هنریخش که گفته میشود از طرف دربار شاهنشاهی و وزارت کشور برای نظارت بر اجرای طرح‌های مربوط به جشنهای ۲۵۰۰ ساله تعیین شده بشیراز آمد و پس از ورود در شهرداری حاضر و باتفاق شهردار شیراز و مهندس رشتیان کمیسوی تشکیل داده و درباره قراردادی که شهرداری با کارخانه سیمان برای اسفالت



کاری و بلاک سازی سیمانی پیاده و روهاسته مذاکره کرده سپس بطور اجتماع به ستاد سپاه رفته و در اجلاسهای که با فرماندهی سپاه ۲ تشکیل شد درباره اجرای برنامه‌های عمرانی مذاکره بعمل آمده است در این جلسه تیمسار فرمانده سپاه ۲ ضرورت تسریع در اجرای برنامه‌های مربوط به جشنهای ۲۵۰۰ ساله را خاطر نشان و شهرداری را به غفلت عدم تسریع در اجرای این برنامه‌ها مورد انتقاد شدید قرار داده و شهرداری

را مسئول دانسته است پس از اتمام مذاکرات در ستاد سپاه آقایان دکتر هنرور و مهندس رشتیان در استانداری فارس حضور یافته و با آقای صاحبقرانی فرماندار ملاقات میکنند و درباره انعقاد قرارداد با شرکت سیمان با نامبرده مذاکره میکنند و چون از این مذاکرات نتیجه‌ای عاید نمیشود بحالت قهر و غضب اطاق فرماندار را ترک میکنند. عصر همان روز مجدداً کمیسوی با شرکت آقایان شهردار، مهندس رشتیان و نماینده کارخانه سیمان و آقای مهندس افشاری در دفتر آقای شهردار تشکیل

توانیم در مقابل هدفهای بزرگ و مهم بایستیم. امید است در آتیه نیز به کمک خود با اسرائیل ادامه دهید. امضاء - سیر لطف الهی از اعضای از هاتق قساماسوتی بود و پس از انقلاب اسلامی از ایران گریخت و به عضویت کلوب ووتاری رنچوپارک در امریکا درآمد. - اسناد ساواک، پرونده‌های انفرادی - معاران تباهی..... کارگزاران کلوب‌های روتاری در ایران. - سید اول، دفتر بزرگشاهی موزه کیهان، ص ۴۹

اسناد جلد چهارم بزم اهریمن (۳ صفحه)

۷۶ / جشنهای ۲۵۰۰ ساله به روایت اسناد

به: ۲۲۱

از: ۵۷

یهودیان

تاریخ: ۵۰/۲/۲۹

شماره: ۵/۸۱۹۰

عطف پستاره
۵۰/۲/۱-۳۲۵/۲۷۹
پاسخ موارد خواسته شده بشرح
زیر اعلام میگردد:

استحقاقات معموله حاکمیت که

صدهای از حقوق اربینیهست

ماه سال ۵۰ عده‌ای از کارکنان

وزارت اطلاعات را برای مورد

منظور کسر کرده و بهمین اندازه

حقوق بقیه را هم کسر خواسته

نمود. ضمناً در بازار نیز از کسبه

پولهائی بهمین مناسبت دریافت

میدادند و بعضی از مردم

نظرشان اینست که گزانی نرخ

اجناس حتی تبع زیلت بیخاطر

پرداخت پولهائی است که کسبه

برای این جشن میدهند و برای

جبران آن نرخ اجناس را بالا

میرند و در نتیجه طبقه کسم

درآمد اجناس از لحاظ مالی در

مضیفه قرار میگیرند و مسکن

است بعضی‌ها این پوله‌ها را حیف

و میل نمایند و بصرف اصلی

آن نرساند.

۴- با توجه به مراتب فوق و

تلیفات مضراه که در حال

حاضر از ناحیه مخالفین در

ایستودر صورت میگیرد. بنظر

این سارا که اصلاح است که

بنظور جلوگیری از ایجاد

نارساییتی پرداخت هرگونه

کمکی در این زمینه بعهده مردم

واگذار نشود تا هرکس مایل بود

با طیب خاطر مبلغی در این راه

کمک کند و برای جلوگیری از

هرگونه سوء استفاده اجناسی نیز

قبض چاپی شماره‌دار شش

دسته چک تهیه و با نظارت

مسئولین امر در قبایل دریافت

وجه مشخصات پرداخت کننده و

میزان وجه در دو قسمت آن

قبض نوشته شود تا مسئولین

بتوانند دراینسره کنترل دقیق

بنمایند و بنا این ترتیب ۵۸

جلسه‌ای با شرکت عده‌ای قریب ۴۰ نفر از یهودیان شیراز و با حضور آقای امیدوار کارمند آژانس یهود در اسرائیل و آقای دودوانی رئیس انجمن شهر اورشلیم در کنیسیا ربیع‌زاده واقع در کوی پروانه تشکیل گردید آقای دودوانی

مطالبی پیرامون ملت یهود و اسرائیل بزیان عبری بیان نمود که توسط آقای امیدوار ایرانی مقیم اسرائیل بزیان فارسی برگردانده میشود.

نامبرده پس از تشریح وضع کشاورزی و عمرانی اسرائیل اشاره به جشنهای ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران نمود

و اضافه کرد من از طرف فرد فرد ملت اسرائیل به رهبر و خوشحالم که جشن ۲۵۰۰

بدست رهبر خردمند و عالیقدر ایران برگزار میشود.

وی در خاتمه از یهودیان شیراز خواست که قدر امنیت و آسایش زندگی در ایران را بدانند.

نظریه یکشنبه. اظهارات شنبه مورد تأیید است. دریانی نظریه چهارشنبه. اظهارات شنبه مورد تأیید است.

باستحضار ریاست بخش ۳۲۵ پرسد از طرف رئیس بخش ۳۲۱ رنجبر



موضوع: ایجاد مدرسه یادبود بمناسبت جشنهای ۲۵۰۰ ساله تاریخ: ۵۰/۳/۲۵
 قرار است در مورخه ۵۰/۶/۲۰ بمناسبت جشنهای ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی
 ایران جشنی از طرف یهودیان برگزار گردد و ۱۰۰۰ عدد بلیط بمبلغ
 -/۰۰۰/۱۰/۰۰۰ ریال (هر عدد ۱۰/۰۰۰ ریال) به افراد تروتند یهودی
 فروخته شود و عواید حاصله را بمنظور ایجاد ۱۰ مدرسه یادبود جشنهای
 ۲۵۰۰ ساله اختصاص دهند. ریاست جشن مذکور با لطف‌الله حی نماینده مجلس
 شورایملی میبایست و مهدی کهنیم* صاحب مغازه کوه نور و حبیب القانیان



رئیس انجمن کلیعیان تهران
 و ابراهیم موره شغل تاجر و
 موسی کرمانیان شغل مقاطعه
 کار و سلیم مراد تاجر فرش
 برای برگزاری این جشن
 فعالیت خواهند نمود.

نظریه شنبه - چون کلیمان
 تهران آنطوریکه شایسته
 است راسا کمکهای مؤثری
 جهت خرید مدارس یادبود
 نموده‌اند لذا تصمیم فوق
 جهت خرید ۱۰ مدرسه
 اتخاذ گردیده است. نظریه
 یکشنبه - مراتب فوق و
 نظریه شنبه تأیید میگردد.
 نظریه چهارشنبه - جشن

* مهدی کهنیم فرزند یعقوب در
 سال ۱۲۷۸ در رشت متولد شد.
 نامبرده از بازرگانان یهودی و با
 نفوذ رژیم پهلوی بود و مدتی
 هم مدیر عامل شرکت لوازم
 دفتری و ماشینهای دفتری بود.
 کهنیم از اعضای فعال جمعیت
 فراماسونری لژیهای حنقراط،
 اسپید و شهر و عضو کلوب
 روتاری تهران نیز بود.
 - استاد ساواک، پرونده‌های
 انفرادی

به: ۳۱۲

از: ۷/هـ

تاریخ: ۲۱/۶/۵۰

شماره: ۳۱-۱۲/هـ

موضوع: کلیمیان شیراز

چند روز است خانی ربیع‌زاده - عزیز کهنیم - کهن درویش و میرزا نسیم سلیمانی که سران قوم یهودیان شیراز هستند بمغازدهای کلیمی و سایر یهودیان مراجعه کرده اظهار می‌دارند که از یهودیان مبلغ ۶۵ هزار تومان و بیكعده گفته‌اند ۱۲۰ هزار تومان بول مطالبه شده که بکمیته جشنهای ۲۵۰۰ ساله

تحویل گردد تا بمصرف چراغانی برسد و حتی این عده بزور از صندوق خیریه کلیمیا نیز مبلغی مطالبه نمودند و گویا این عده که خود از متمولین عمده کلیمیان هستند میتوانند این مبلغ را شخصا یا با کمک چند نفر دیگر مانند فامیل جواهری‌ها و خانی‌ریحان و منوچهر جواهری و غیره بدهند اما این عده این مبلغ را از عموم کلیمیا اعم از غنی و فقیر مطالبه کرده و شاید زوی آنها سوء استفاده‌هایی بشود زیرا از دریافت‌کنندگان



وجه در مقابل وجه فعلا رسیدی ارااته نشده و اکثر کلیمیا ناراضی و زبان بانتقاد و اعتراض گشوده‌اند.

نظریه شنبه - نظری ندارد

نظریه یکشنبه - اظهارات شنبه مورد تأیید است - دلگشا

نظریه چهارشنبه - نظریه یکشنبه مورد تأیید است

نظریه ۷/هـ - ۱ - نظر چهارشنبه مورد تأیید است - ۲ - مراتب بشهریانی فارس

اعلام گردید نتیجه متعاقبا باستحضار می‌رسد.